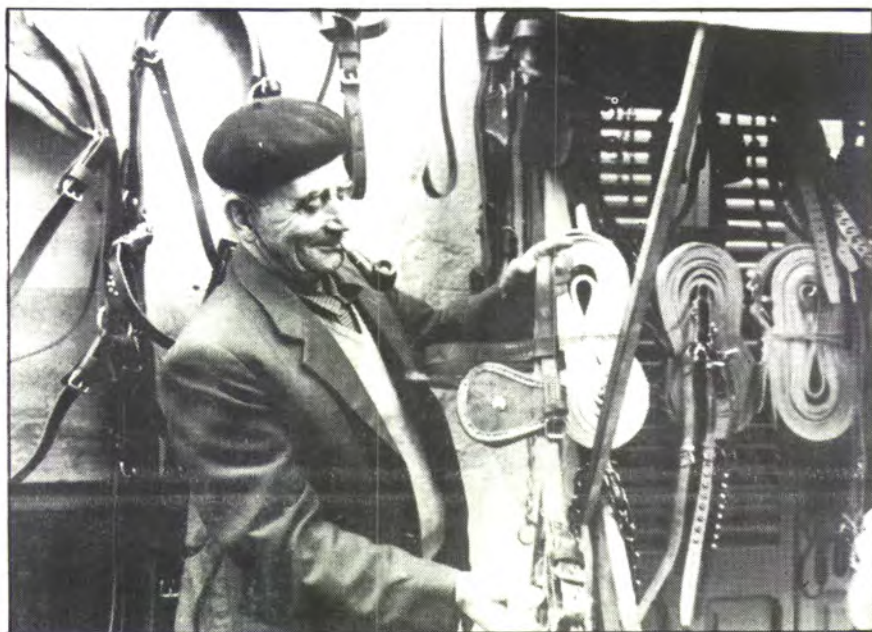

IL·LUSIO

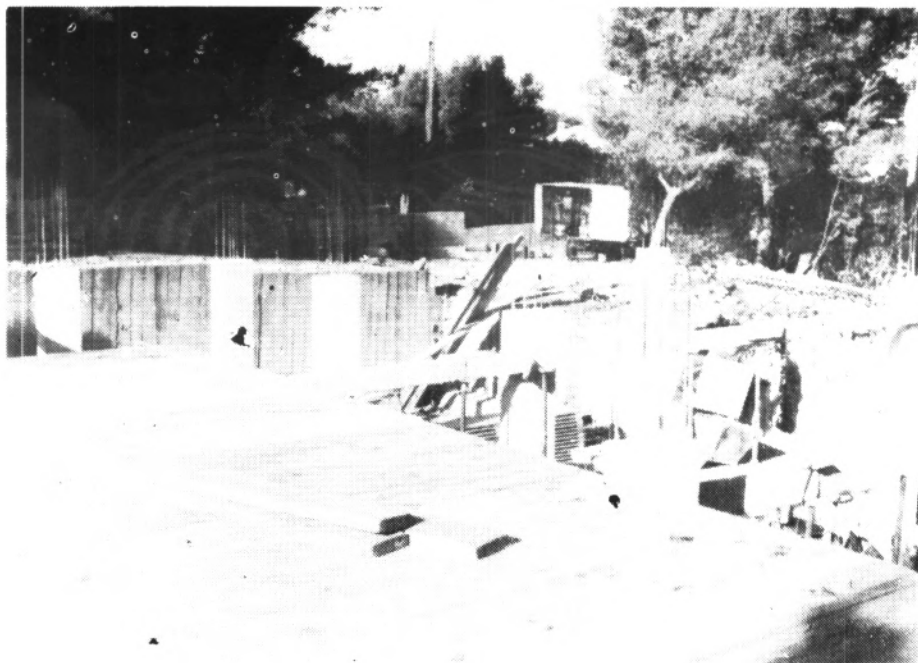
OCTUBRE 1.983

de pinte en ample

Número 26; Preu: 60 ptes.

**LES FIRES,
LA IL·LUSIO
D'UN POBLE**

EMPRESSES *Fullana*

UNA EMPRESA MODERNA
AL SERVEI DE LA CONSTRUCCIO

Convento, 157 - Tel. 66 04 60
LLUCMAJOR

S'AMFORA

PARAMENT DE CUINA
OBJECTES DE REGAL
LLISTES DE NOCES

VOS DESITJA BONES FIRES!

C/. Font, 8 LLUCMAJOR

Revista mensual
Depòsit Legal PM 350 - 1981
Any III

EDITA:

Obra Cultural Balear de
Llucmajor.

INFORMACIO I**PUBLICITAT:**

Carrer Esperança, 2
(Llucmajor).

DIRIGEIXEN:

Catalina Font i
Maties Garcés.

COL.LABOREN:

Ignasi Barceló.
Miquel Barceló.
Jordi Bayona.
Francisca Capellà.
Miquel Cardell
Joan Clar.
Sebastià Coll.
Bartomeu Font.
Antoni Garau.
Coloma Julià.
Guillem Oliver.
Jaume Oliver.
Margarida Palou.
Miquel Sbert.
Tomeu Sbert.
Catalina Serra.
Joan Socías Socías.
Arnau Tomàs.
Francesc Verdera.

SECCIO ESPORTIVA:**Coordinador:**

Joan Quintana.

Col.laboren:

Jaume Clar.
Joan Clar Coll.
Jaume Manresa.
Bartomeu Trobat.
Bernat Vadell.

FOTOGRAFIES:

M. Clar.
Fermín.
C. Julià.
Mut Fotos.

IMPRIMEIX:

Edicions Manacor, S.A.
Ronda del Puerto, 60

EL PENSAMENT DE LA
REVISTA S'EXPRESSA
NOMES A TRAVES DE
L'EDITORIAL.

Les Fires, la il.lusió d'un poble

Les Festes de Santa Cànida ja no són allò que eren. Semblen, per desgràcia, immerses en una profunda crisi. Per a la majoria gairebé no passa de ser un compromís rutinari amb el qual s'ha de complir d'una forma o altra, però amb poc entusiasme. L'estiu, la calor, les vacances, la vorera de mar... fan que molts de llucmajorers tenguin peresa d'acostar-se a la vila per les festes agostenques.

Les Fires d'octubre són, en canvi, figures d'un altre paner. La vida ciutadana ja s'ha normalitzat plenament: S'Arenal i S'Estanyol s'han buidat, els nins han començat l'escola, les fàbriques ja treballen, garroves i ametles ja estan col·lides. Tot ajuda perquè de Sant Miquel a Sant Lluç facem la nostra festa de poble.

Una festa que suposa el retrobament de les amistats, la unió col·lectiva de les inquietuds d'un poble. Per tot això les Fires tenen sentit i són un símbol de la nostra identitat local.

Aquest número de "LLUCMAJOR" és una aportació a aquesta inquietud del poble. Vol esser també un acte d'agraïment a tots els qui hi han posat el seu gra d'arena en qualsevol de les seves facetes, no només les autoritats sinó també els molts de particulars que desinteressadament hi han col·laborat.

"SA NOSTRA", FUNCIO BENEFICO - SOCIAL MERITORIA

Hi ha, sense cap dubte, una ferma relació vinculant de la Caixa de Balears "SA NOSTRA" amb el poble de Lluçmajor. El nombrós suport de l'entitat ens obliga un poc, a tractar de conèixer sense entrar massa en matèria, les aportacions de les quals ens sentim tots un poc beneficiats.

De la breu conversa amb D. Toni Cantallops i Gual, delegat a Lluçmajor, podem veure que l'obra social té dues vertents diferenciades: L'una, directa en càrrec al compte de beneficis i l'altra indirecta com a conseqüència de la reducció de ganàncies en les operacions protegides.

Del primer grup podríem anomenar les subvencions dels parvularis i guarderia (Sagrats Cors, Ca Ses Beates. Sant Bonaventura), la donació de beques, patrocini de llibres com "La Història de Lluçmajor", "Tomàs Monserrat, retratista d'un poble", solar per a la construcció i mobiliari de la guarderia municipal, manteniment i

conservació del molí d'en Gaspar i sala d'exposicions...I dins el segon grup cal destacar el baix tipus d'interès a llarg plaç de les operacions creditícies a les distintes branques, industrial, comercial o agropecuàries, afectades per la crisi, ja per inversions lliures o oficials, entrant-hi també remodelacions, i modernitzacions dels sectors afectats.

En contesta a altres temes expressà el mal moment que el sector agropecuari travessa, la dificultat de poder tornar aixecar la indústria del calçat que actualment està molt enfonsada i la crisi general de la construcció i indústries subsidiàries.

Quant a la cultura, creu que Lluçmajor és un esperit inquiet però que li manca un grup de persones que el motivin per poder desenvolupar-se en aquest àmbit.

Acabà desitjant unes bones fires a tots al temps que agrai a Lluçmajor la confiança depositada a "SA NOSTRA" i a les autoritats de l'entitat la sempre bona disposició per part seva cap a la nostra ciutat.

Associació per a la Tercera Edat

Hem rebut una carta de salutació i presentació d'una nova associació llucmajorera ADATE (Associació d'amics de la tercera edat) amb domicili social al C. Antoni Gacías, 43 tel. 66 09 40.

Les activitats d'aquesta associació aniran encaminades a intentar millorar, en tots els ordres i segons les seves possibilitats, les condicions de la gent d'edat.

PROJECTES PER FUNDAR UN CINE-CLUB

Un grup de joves aficionats al cinema s'han reunit en diverses ocasions amb la mateixa idea en comú: fundar un cine-club.

P'entura el major problema és aconseguir un nombre de socis suficient per dur el projecte endavant, ja que el caràcter llucmajorer és poc donat a la cultura. Per a tal fi està prevista, en data encara indeterminada, una funció de cinema, amb entrada gratuïta, per informar als possibles interessats en el projecte. En cas d'aconseguir-se el mínim suficient de socis (un centenar) se seguirà endavant amb tots

els requisits legals.

La intenció del Cine-Club és oferir la possibilitat de poder veure aquelles pel·lícules que, essent de qualitat, no tenen el favor del gran públic. Es a dir, que per a l'exhibidor no són rendables o que, pitjor encara, són un pèrdua total. Avui la gent només acudeix a veure les pel·lícules de kung-fu i les semi-pornogràfiques. I així encara l'exhibidor només se defensa.

La idea és, bàsicament, reunir els socis suficients perquè les pel·lícules siguin amortitzades per les quotes dels socis, comptant que si passa algú per la taquilla sigui pels gastos del local.

De moment se compta amb la col·laboració del Sr. Tomàs, propietari del Cine Recreatiu, a qui li ha agradat el projecte i ha promès la seva incondicional ajuda a la idea. Com podem veure, el principi es bo, correspon ara a l'aficionat llucmajorer que el projecte pugui seguir endavant i contribueixi un poc a alegrar el trist panorama cultural de la nostra ciutat.

Joan Clar Coll

Un llibre a punt de sortir

«M.A.SALVA, 25 ANYS DESPRES»

Enguany, en commemoració del 25 aniversari de la mort de Maria A. Salvà, l'Obra Cultural, Balear de Lluçmajor ha preparat un llibre sobre l'autora de S'Allapassa. La publicació és un recull d'estudis i d'evocacions entorn de la poetessa. Hi han col·laborat amb els seus treballs una sèrie d'escriptors i intel·lectuals molt representatius de la nostra literatura: Josep Massot i Muntaner, Jaume Vidal Alcover, Ma-

ria Aurelia Capmany, Joan Alegret, Cabriel Janer Manila, Jordi Làrios, Damià Hugué, Xesca Ensenyat, Miquel Pons i Rafel Genestar. També hi han intervingut els llucmajorers Jaume Oliver, Bartomeu Font, Sebastià Cardell i Baltasar Coll. La presentació del volum corre a càrrec del poeta i president de L'Obra Cultural Josep Maria Llompart. El llibre sortirà a la llum durant el mes de novembre.

CAIXA DE BALEARS "SA NOSTRA"

UN NOU LLIBRE DE MIQUEL CARDELL

El nostre company de redacció Miquel Cardell traurà a la llum a la llum dins el mes d'octubre un llibre de poesia titulat Magazine. L'obra forma part de la col·lecció Guaret que dirigeix en el poble veïnat de Campos el poeta i editor de poesia avantguardista de Mallorca Damia Huguet.

Magazine serà el segon llibre de poemes que publica Miquel Cardell, després de la seva introducció en el món de la literatura amb Elegia de grumers, l'any 1978.

Sembla quasi segur que en haver sortit el llibre de la impremta es farà un acte de presentació a Lluçmajor. Informarem més àmpliament en edicions posteriors.

PREMI DE CARTELLS PER A LA "FIRA I MOSTRA 83"

El premi, sota el lema "FIRA I MOSTRA ALS PEUS DE JAUME III" fou otorgat a Francisca Clar Vidal, llucmajorera, estudiant de COU, que encara que només té 16 anys ja ha aconseguit dos premis importants: recordem el corresponent al Mundial de Bàsquet Junior.

El jurat qualificador estava format pels pintors locals Josep Manresa, Joan Calafat i M. Antònia Noguera; per Miquel Manresa, representant de L'Ajuntament i Miquel Barceló, representant de la

Comissió Mixta i publicitat.

Es presentaren 28 cartells que s'exposaren al "Saló" el dia de Sant Miquel. El premi està dotat en 40.000 pts.

EXPOSICIO COLLECTIVA DE CERAMICA "ORTON 6"

"ORTON 6" és el nom del taller, situat al carrer Peiraires 11, inaugurat el passat mes de maig, dedicat a activitats de ceràmiques.

La seva finalitat és donar a conèixer la ceràmica en tots els seus aspectes: funcional, decorativa, artística... No hi ha edats establertes i per als nins és prou constructiva.

El nou curs començarà dia 3 d'octubre amb l'horari corresponent: nins, dimecres de 18 a 20 h. Per adults, els dilluns i els divendres, de 17,30 a 20,30

h. Aquesta escola no està subvencionada i només es compta amb els propis mitjans de les professors.

S'espera que aquesta exposició sigui ben acollida ja que encara que el ta-

ller dugui poc temps en funcionament tots els assistents han treballat amb molta il·lusió i això es veurà en aquesta mostra, ja que la finalitat és reflectir el treball d'un breu cicle del taller.

LA "CASA CUNA", UNA GUARDERIA EXEMPLAR

Ara que és principi de curs i que la necessitat de places escolars, sobretot per als que no estan en edat escolar, són tan escasses, hem visitat la guarderia de la "Casa Cuna del Nin Jesús" que regenten les germanes de la Caritat i que és propietat de la Caixa de pensions de Catalunya i Balears, per tal d'informar als llucmajorers de quin és l'estat i funcionament d'aquesta entitat.

L'estat de l'edifici, que aquest estiu ha sofert una sèrie d'obres tendents a millorar-lo i ha estat pintat de bell nou, és impecable. Té capacitat per uns 220 infants, compresos en l'edat materna (1-3 anys).

La guarderia té un espaiós lloc d'esplai on es poden desenvolupar tots els jocs educatius que a aquesta edat són fonamentals pel desenvolupament del sistema psicomotriu dels alumnes.

El preu de la guarderia és de 1.000 pts., la meitat del que costarà l'assistència a la guarderia municipal. Els doblers que es recabden són emprats

en reformes i millores ja que les despeses del personal corren a càrrec de "la Caixa".

Una de les imminents millores que segons ens ha informat el Delegat local de "La Caixa", Sr. Climent Noguera és que ja està pressupostada y aprovada la instal·lació d'aire acondicionat a la guarderia perquè

així els nins, tant durant l'estiu com a l'hivern puguin gaudir d'una temperatura adequada.

Des de les planes d'aquesta revista volem donar l'enhorabona a "La Caixa" en general i al Sr. Climent Noguera en particular per la costosa i difícil tasca que duen a terme dins el nostre poble.

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

AUTO ELECTRIC
Barceló

Pedro A. Mataró, 12
Teléfono 66 01 70
LLUCHMAYOR (Mallorca)

SERVEI OFICIAL BOSCH

**VENDA I ASSISTENCIA TECNICA DELS
PRODUCTES BOSCH I BOSCH - FEMSA**

BLAUPUNKT, JUNKERS, BOSCH - AUTOMOBIL, BOSCH - EINES

EL PLE DE LA GUARDERIA

El ple extraordinari del 27 de setembre prometia ser interessant i havia cridat l'atenció del poble davant els rumors de possibles interessos creats. Per això la sala d'actes es va omplir de gom en gom d'un públic que va aplaudir o va desaprovar alguns aspectes de la sessió.

Els punts a tractar eren l'examen per cobrir les places de la guarderia i la ratificació de l'aprovació del pla urbanístic de Capocorb.

La sessió es va obrir discutint l'aprovació dels estatuts de la guarderia. El portaveu socialista va dubtar que l'informe l'haguessin fet els tècnics perquè el va considerar mal fet i n'atribuí la paternitat al Batle. Igualment va fer la proposta d'aturar la contractació de personal durant uns dies per poder constituir un patronat. D'aquesta manera els socialistes demanaven que fos aquest patronat —amb la intervenció dels pares—. L'organisme que fes les gestions de la guarderia i que contractés el personal. En contra hi havia la postura d'AP, que donava totes les potestats directament al Consistori.

El representant socialista també va considerar incorrecte la forma de fer els exàmens dient que s'havia tancat la inscripció sense avisar, que no s'havia fet pública la celebració de l'examen, que no s'havia presentat cap temari i que el tribunal (excepte el Dr. Carrero) no era l'adequat. No va dubtar de la bona intenció dels regidors Artigues i Mas, però no va considerar encertada la seva actuació.

El Sr., Manresa va fixar la postura d'UM dient que la qüestió de la guarderia no era responsabilitat del seu grup perquè no formava part de la comissió de cultura, sinó de la de sanitat, i el representant d'UM en aquesta comissió està malalt. La proposta d'UM —després de deliberar entre els seus membres— va ser la formació d'una comissió paritària per estudiar el cas i deixar sense vigència el

que s'ha fet fins ara.

El portaveu d'AP Sr. Mas va acceptar la proposta en veure que tenia la votació perduda. També va voler deixar clar que els seus membres no havien actuat amb mala voluntat.

CAPOCORB

En quant a la rectificació sol·licitada per la Comissió Provincial d'Urbanisme a l'Ajuntament sobre la voluntat de dur endavant la urbanització de Capocorb, Tomàs Garcias va demanar que la qüestió s'estudiés dins la comissió municipal corresponent abans de passar pel ple.

Els aliancistes digueren que no entien la postura del PSOE que ara es negava a ratificar un acord que havia aprovat amb l'anterior consistori. El Sr. Garcias va dir que ho feien perquè volien estudiar bé si les deficiències que s'havien de corregir realment s'han subsanat i va considerar que AP, com que abans no era dins el consistori, ara hauria d'estar interessada a estudiar el tema.

Qui va cometre una monumental ficada de pota va ser el Sr. Martí, Tinent Batle d'Urbanisme, quan va

afirmar que el pla de Capocorb ja estava aprovat, afirmació que el Secretari va haver de corregir. El portaveu del PSOE va fer pública la seva estranyesa pel fet que el responsable d'urbanisme del municipi ignorés coses de la seva competència.

Amb el vot del PSOE i UM, davant un informe tècnic considerat imprecís no es va ratificar el pla, mentre els servicis tècnics no informin més detalladament sobre la correcció de deficiències.

CONCLUSIONS

Les conclusions són que UM pot actuar com a àrbitre entre dos partits enfrontats, mostrant així que no està compromès amb cap (a diferència d'UM regional). Una altra conclusió és que AP s'haurà d'espabilar. Amb una oposició com la d'en Tomàs Garcias amb anys d'experiència i superioritat dalèctica, AP ho passarà malament, fins i tot quan tenguí raó.

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

Maderas ramon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:

Ctra. Lluçmajor-Porreras, Km. 1

Teléfono 66 08 37

LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:

Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05

MANACOR

ALMACENES

FEMENIAS S.A.

MATERIALES DE CONSTRUCCION

DISPOSAM D'UNA AMPLA GAMMA
DE PAVIMENTS I REVESTIMENTS
PER A DECORACIO

SERVEI A DOMICILI

OFICINES I MAGATZEM A:

S'ARENAL

C/. Historiador Diego Zaforteza, 3

Tel. 26 37 72 - 26 00 87

MAGATZEMS A:

LLUCMAJOR

Ronda Migjorn s/n.

Tel. 66 07 01

PALMA

C/. Aragó, 139

Tel. 27 23 56 - 27 23 64

S'Arenal

AIGUES RESIDUALS

Es posà en funcionament el nou sistema de reforçament d'impulsor d'aigües residuals de So'n Verí. Ha fet l'obra l'empresa llucmajorera Fullana i sota la direcció tècnica del personal de l'empresa del servei municipal "Sogesur, S.A." i pressupost aprovat per l'Ajuntament. Diguem que a més del funcionament elèctric també s'ha instal·lat un grup de bombeig

amb gas-oil, en cas que fallàs l'esmentat servei d'electricitat. Aquesta ampliació de bombeig de So'n Verí (devora l'hotel "Amazonas" a la part de darrera) alleugerirà molt les bombes de davant l'hotel "San Diego", és ben clar que a causa del creixement del cabdal d'aigües brutes, les instal·lacions primeres que es feren han quedat deficients i faltes de força ne-

cessària per impulsar tot el brou que hi arriba. Es ben hora de pensar en l'any que ve, quan pels mesos forts del turisme hi pot haver complicacions. A pesar de la bona millora de So'n Verí.

OBRES DE L'AUTOPISTA.

Una altra notícia, aquesta positiva, em pareix, és que ja estan subsanades les obres de la perllongació de l'autopista que des de l'encreuament de Ca'n Alegria arribarà a la carretera de Cala Blava, just al final del carrer "Dos de Mayo". Devers cinc-cents milions de pessetes és el cost total de les obres. S'adjudicà la subhasta a una empresa de

la península i té un total de dos anys i mig per acabar les obres. L'autopista passarà per devora es Pillarí, per darrera Ses Cadenes, per dins "Es Castellet" i per entre les antigues cases possessió de Son Verí i la benzina d'en Clar, l'antic batle.

Es diu que l'empresa constructora farà l'obra en varies fases i la primera serà fins al Pillarí i entrarà en funcionament el proper mes de juny. Serà veritat tanta bellesa? Ja és hora de fer-se aquesta autopista a causa del desastre circulatori que cada estiu s'arma a primera línia en detriment de la fluïdesa i seguretat peatonal entre altres coses.

Tomeu Sberr.

PETITONS

ARTICLES
INFANTILS

LLISTES DE
NAIXEMENTS

Plaça Espanya, 46 LLUCMAJOR (Mallorca)

FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA

Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29

Llengua, política i lleis

Els intents de rompre l'uniformisme polític de l'Estat ha anat sempre acompanyat del reconeixement dels drets dels idiomes gallec, basc i català. Si la marginació d'aquestes llengües va venir motivada per una concepció i uns actes polítics, la tasca de recuperar-les haurà de venir de la mà d'unes reivindicacions polítiques de caire diferent de les anteriors.

No es tracta que la llengua sigui propietat de cap partit ni de cap model polític. La paraula "política", té un sentit molt més ample: abarca tota la comunitat de ciutadans. Som tots els ciutadans, individualment i a través d'associacions cíviques, els qui hem de retrobar-nos amb una llengua dignificada. Però els partits —de dretes i d'esquerres— han de tenir programes de política lingüística i han de dur aquestes reivindicacions ciutadanes als llocs de decisió. Amb el poder polític que els donin els vots dels ciutadans els partits han de fer lleis que restablesquin els drets del català, del gallec i del basc dins el

seu propi territori. Tot això compatible amb un ús funcional del castellà com a llengua d'interrelació.

Si ahir el poder centralista i uniformador va dictar lleis en contra de la nostra llengua, avui un poder més democràtic ha de fer lleis que li vagin a favor. Les lleis no ho fan tot, però són necessàries. L'objectiu és la igualtat entre les llengües i la convivència entre els parlants. Els idiomes són el símbol més representatiu d'individus i pobles; suposar que hi ha llengües superiors i inferiors és admetre que hi ha homes i pobles justificadament predominants sobre els altres.

LA CONSTITUCIO ESPANYOLA

Amb el restabliment democràtic actual la política lingüística passa per dos eixos fonamentals: la Constitució de 1978 i els Estatuts d'Autonomia.

La Constitució, en l'article tercer, proclama que "el castellà és la llengua espanyola oficial de l'Es-

tat". En conseqüència, "tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret d'usar-la". El mateix article tercer igualment manifesta que "les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts".

Del tractament constitucional de les llengües se'n desprèn un favoritisme cap al castellà: és l'única que anomena i reconeix l'Estat; les altres només són reconegudes indirectament i secundàriament a través dels Estatuts.

Aquesta supremacia legal es manifesta en diversos sentits: dins el seu territori, és l'única llengua oficial; fora del seu territori, també és idioma oficial; pel que fa als organismes conjunts de tot l'Estat, novament té una oficialitat exclusiva.

L'ESTATUT D'AUTONOMIA

El camí per donar oficialitat a la nostra llengua és l'Estatut d'Autonomia. L'article tercer diu: "La llengua catalana, prò-

pia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Sobre aquest fet, Lluís J. Segura (1) afirma:

"En primer lloc, vol dir que els ciutadans i les entitats públiques i privades tenen un dret d'usar indistintament qualsevol de les dues llengües dins l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma. Per tant, tothom pot dirigir-se en la seva llengua a l'Administració pública, als jutjats i tribunals i a qualsevol institució oficial o privada sense patir cap mena de discriminació. En segon lloc, cal dir que la cooficialitat no es concep sense un deure jurídic de conèixer les llengües declarades oficials".

Com que l'article catorze disposa que la normalització del català serà un objectiu dels poders públics de la Comunitat, hem de convenir que el govern de les institucions autonòmiques té en les seves mans la possibilitat de fer una gran feina. Si vol, és clar.

Hem de tenir en compte que perquè aquestes lleis puguin aconseguir tot el sentit, és necessari un procés d'ensenyança de la llengua als ciutadans (menors i adults) i una progressiva introducció de l'idioma dins tots els àmbits, usos i esferes. Aquest procés és el que s'anomena "normalització lingüística" que només pot acabar amb la "normalitat lingüística". Normalitat que vol dir que la llengua que usem habitualment per a qualsevol funció, dins el país, sigui la nostra. I això no implica que els castellano-parlants no tinguin reconeguts els seus drets individuals ni que nosaltres no sapiguem, molt millor que no ara, llegir, parlar i escriure el castellà, l'anglès, el francès...

LA TASCA DELS AJUNTAMENTS

També els Ajuntaments poden i deuen adherir-se a la

Gaseosa

Revoltosa®

Naranja - Limon

Revoltosa®

Restaurante

III EL NUEVO ENVASE
DE MEDIO LITRO III

PIDALA YA

Tels. 66 0788
20 3657

LLUCMAJOR LLUITA PER LA NOSTRA LLENGUA

Un adhesiu dels primers anys de reivindicació lingüística.

labor d'introduir la llengua dins l'àmbit propi. Aquest és el mandat de l'Estatut d'Autonomia. Però els governs centrals han dictat mesures considerades no gaire favorables. Citaré un mot d'Isidor Marí:

"Les Corporacions Locals no compten amb gaire facilitats: s'han d'ajustar a les disposicions del Decret 1.11/79, de 10 de maig (BOE del 14), que estableix en quines condicions es pot usar la llengua "territorial". El punt clau d'aquest Decret és el seu article 3: "Se redactarán en lengua castellana y potestativamente en la usual en el territorio de la respectiva Corporación..." (a continuació ve una llarga llista de documents). Si interpretem que aquests documents poden fer-se en castellà o

en català, les possibilitats d'usar la nostra llengua són bastant àmplies. Però ens temem que la interpretació oficial és que en tots aquests casos s'ha d'usar el castellà i, si es vol al costat seu, el català"(2).

Si no vaig errat, aquests temors s'han confirmat i si un Ajuntament vol usar el català en les actes dels plens ho ha de fer a doble columna, devora la versió original en castellà: En poques paraules: doble feina i inútil.

EL CAS DE LLUCMAJOR

Constitució, Estatut i Reial Decret són els eixos que enmarquen tota disposició dels Ajuntaments en matèria lingüística. Ha estat el cas de Llucmajor i ho va ser el de Palma. Un i altre

han de ser forçosament semblants en els principis generals.

Les disposicions del Consistori local es poden veure en el número del mes passat. El cas de Palma consider que és més generós quant a articulat i que concreta més detalls. També es preocupa que hi hagi mitjans humans i materials suficients, i no es

confia en el voluntarisme de qualque persona generosa. També a Palma s'organitzen cursos per als funcionaris i per als ciutadans, i es convida les empreses a sumar-se a la campanya. Aquí, com a avantatges tenim que la burocràcia és més senzilla i que la castellanització de la població —llevat de S'Arenal, que mereixerà una atenció adequada— no és tan profunda.

La passa donada per l'Ajuntament és positiva. La proposta del Sr. Aulet, assumida per unanimitat per tots els grups, haurà de donar els seus bons fruits; només fa falta bona disposició, voluntat política de dur endavant els propòsits fixats i no escatimar els mitjans adequats. Ara s'ha iniciat un camí, facem possible que continui i que tothom s'hi senti convidat a participar.

Maties Garcias

1.-Lluís J. Segura: "La llengua catalana i l'Estatut d'Autonomia: comença la normalització" dins "Lluc", no. 710.

2.-Isidor Marí: "La normalització lingüística a les Balears, avui" dins "Affar". Universitat de Palma. 1981.

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

DERBI

CICLOMOTORS - BICICLETES
TALLER DE REPARACIONS

Ciclos Pou

Carrer d'es Músic Joan Xamena, 16
LLUCMAJOR

COMESTIBLES
CLAR

CONGELATS

Distribuïdor Oficial de
Pescados Pto. POLLENSA

Ob Taxaquet, 62 - Tel. 660393
LLUCMAJOR

**AQUEST ESTABLIMENT
VOS DESITJA
BONES FIRES**

ELECTRICA *Calafat*

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
SERVEI TECNIC

SISTEMES D'ALARMA I SEURETAT
ANTI - ROBO

INSTAL·LACIONS D'ENERGIA SOLAR

C/. Jaume II, 40 - Tel. 66 01 39
Ronda Migjorn, 90 - 2on. Tel. 66 06 08
LLUCMAJOR

JUDO

AHORA TAMBIEN EN LLUCMAJOR, A PARTIR DEL 1 DE MARZO

LOCAL : DOJO KODOKAN
C/ MAJOR, 19

HORARIO : martes y jueves de:

- a) 17,30h. a 18,30h.
- b) 18,30h. a 19,30h.
- c) sabados de 11h. a 12h.

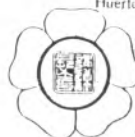
INFORMACION E INSCRIPCIONES :

durante los dias y horas de clase o llamando al :

DOJO KODOKAN

Huertos, 9 y 13 - Teléfono 2114 28

Palma

PROFESORES TITULADOS POR EL CONSEJO SUPERIOR DE DEPORTES
próxima iniciación de clases de **YOGA**
(la matrícula está abierta)

DIRECTORES TECNICOS :

- ROBERT MURATORE
Maestro Nacional
Cinturón Negro 5º DAN.
- LLUC MAS
Maestro Nacional
Cinturón Negro 3º DAN.

PROFESOR :

- JAUME BALAGUER
Entrenador Regional
Cinturón Negro 2º DAN.

El músic Joan Xamena (III)

Arnau Tomàs

LES POESIES DE XAMENA.

Entre les destacades qualitats literàries de Xamena, no podem deixar d'esmentar les compicions poètiques, perquè gairebé les seves poesies estaven impregnades d'una originalitat i fons humorístic inimitables. Escrivia, quasi sempre, com era norma i obligació en aquell temps, en castellà, per no per això els pocs versos que va fer en mallorquí desdissin dels altres, sinó que duïen, com tots, el segell de la seva innata inspiració.

Com a exemple, copiaré la composició titulada "PREGO", que va fer amb motiu de la festa de Santa Aina, al Santuari de Gràcia:

"A un pis més avall que Cura,
escriu es meu Secretari,
ise respira esència pura!,
pins i mates per l'altura
ambalsamen s'escenari.
Avui vos hem convidat
per sa gran festa galana,
que no la fà sa ciutat
perque no té es decorat,
ni el pot fer sa ma humana...
¡Oh, Xuric que m'escoltat
dins qualque forat estret!
Assent d'orelles tan fines
avui també disfrutau,
perque sabeu un secret
de procedència divina:
que Sant Aina es sa Padrina
del nostre Bon-Jesuset.

I ha un detall encara
que li dona un tò més fi,
i és que Sant Aina es sa

Mare
de sa Madona d'aquí.
Per aixó sa seva filla
avui tèn tanta alegria
que no s'en pot avení.
I Don Juan tot gojós
perque es el seu majoral,
pereix que diu orgullós:
itenc un càrrec més honrós
qu'un Capità General.
A Don Juan l'he trobat
mes content que de costum
i es que, segons m'he enterat,
que desde Sant Honorat
li donen corrent i llum.
I una altra cosa vull dir
perque hou tenguem tots

present,
i es: Que es nostro
Ajuntament
a fet, amb acte molt fi,
pel futur i pel present,
donació des camí,
de ses barreres aquí...
I Don Juan, itot content!...
Ara emb el nou mirador,
de dia, quan fà claror,
porem contemplar el
peisatje
i els confins de Lluçmajor...
I amb el cor rendir
homenatje
a l'obre del Creador
I aquí s'acaba es Pregó
escrit sense dir cap mena,
i firmat a Lluçmajor
es dia de més caló,
per mestre JOAN XAMENA
Juliol 1.964"

"GALERIA DE RETRATOS".

Després de la desaparició de "La Semana", per motius de manca de col·laboració literària i econòmica, l'amic Antoni Cardell, en aquell temps corresponsal de sa Revista "Cort", sol·licità i obtingué de Xamena, la seva valuosa col·laboració, amb una secció, de vers, que es titulava "Galeria de Retratos", on Xamena en petites estrofes, retratava, de manera magistral i originalíssima, els més destacats personatges del poble o relacionats amb ell, amb un estil i fons humorístic inigualables.

Els "Retratos" de Xamena tenien sempre un acabament tan original com inesperat, tancant i resumint admirablement tota la filosofia humorística de la seva inspiració poètica. Per lo mateix, davant aquests "Retratos", encara que alguns tinguessin un fons crític o amarg, no cabia al final, més que somriure...

Les mostres d'aquests "Retratos", van dirigides als lectors que no el conegueren, s'adonin de les virtuts excepcionals del gran músic i polifacètic mestre Joan Xamena, acabant al mateix temps amb aquest versos la meua tasca d'intentar contar la vida i virtuts d'un llucmajorer, que dins la seva

modèstia, contribuï de manera reconescuda al progrés cultural del nostre poble.

De les fulles dedicades a Lluçmajor que es publicaven a la revista "Cort" ara fa vint-i-cinc anys, i encara que escrits en castellà, reproduïm per la actualitat que recobren avui, els versos que en Joan Xamena escriuï en la mort de Da. Maria Antònia Salvà.

SE FUE

¡Llora payés mallorquín!
que tu tierna mensajera,
(nuestra alondra mañanera)
se ha ido a otro confin...
¡Llora payés mallorquín!

La que en versos muy sencillos
y lira casi divina,
revistió de suaves brillos
la llanura mallorquina.

La que no fue flor de un día;
la de los nobles modales...
la que hasta de los zarzales
supo extraer poesía...

La que supo encontrar eco
con magistral donosura,
descubriendo la hermosura
de un campo yermo y reseco.

La que al pinar ensalzó
y acarició al parral,
dicen que, por fin, murió...

Yo más bien creo que no:
Que no muere lo inmortal.

Juan Xamena
Lluçmajor Febrero de 1.958

D. PEDRO SASTRE
OBRADOR
(Pere de S'on Gall).
Inventor del cometa-giro-avión.

Amigo Sastre Obrador,
Quijote del engranaje,
carácter emprendedor,
rebotante de coraje...

Titán, que con tanto esmero,
trabajaste algunos años
para llegar el primero:
¿cosechaste en tu granero,
algo más que desengaños?.

Y en tu gran obra de altura,
(la que debió darte fama)
¿no hubo ni una criatura

que, en un rasgo de ternura,
te obligara a guardar
cama?...

Consuélate si te digo
que, aunque la cosa dé pena
se encuentra a la par contigo
tu compañero XAMENA.

D. PEDRO URBINA
MINGUEZ.
Director del Grupo Escolar
de Lluçmajor.

Aquel patio, que antes era
de una aridez repelente,
como por magia hechicera,
hoy parece obra cimera
de un jardinero excelente.

Bien se nota allí la mano
que desprecia la rutina...
y el esfuerzo soberano
de este ejemplar tipo humano
llamado D. Pedro Urbina.

Flores, palomas y peces:
color y aroma a porfía...
¿No se ha dicho muchas veces
que son estas "pequeñeces"
la miel de la poesía?.

Ganas me dan de empezar
otra vez con la "cartilla",
para así poder gozar,
(sin prisas y sin pagar)
de tan grande maravilla.

(viendo aquello fue el dudar
de si estaba aquí o en
Sevilla...)

D. SEBASTIAN MAS
VENY y sus palomas.

Va acumulando diplomas,
casi, casi, uno por día...
y yo, entre veras y bromas,
afirmo que a sus palomas
les enseña geografía.

Cuando a distancia infinita
se las llevan a soltar,
él, a cantar se limita:
"Vuela, vuela, palomita,
vuela, vuela al palomar"...

Así puede concebirse
que vuelen con tanto empeño...
No es que ellas quieran lucirse:
su afán —podría decirse—
es que se luzca su dueño.

Hoy las estoy contemplando
y la conciencia me arrolla...
pues, ellas me están mirando
y creo que sospechando
que estoy pensando en la olla.
(El humor todo lo embrolla)

JUGUETES I ROBA D'AL.LOT PETIT

*** «SA FIRA» ***

Carrer de Sa Fira, 3 – LLUCMAJOR

DELEGADO DE VENTAS PARA MALLORCA
GUILLERMO MESTRE MAS
C/. Gaspar Perelló, 32 Tel. 52 50 41
MARIA DE LA SALUD

VENDEDOR AUTORIZADO EN LLUCMAJOR

E *Comercial* FERRAGUT

**RECAMBIOS Y ACCESORIOS PARA
CAMION, AGRICOLA Y TURISMOS**

Cra. Campos, Km. 24,7
Teléfono 66 01 46
LLUCMAJOR
MALLORCA

ANY DE LLUC

Amb motiu del primer centenari de la Coronació de la Mare de Déu se celebra enguany l'any de Lluc.

A Mallorca el Santuari de Lluc, tant pels creients com pels no creients, sempre sol tenir un significat.

Per uns Lluc és un lloc de culte a la Mare de Déu, és el lloc on manifesten la seva religiositat. Per uns altres Lluc és la vall sagrada, aquell lloc on la natura ha fet meravelles entre els puig Tomir i el Caragoler de Femenies, entre el puig de Massanella i el Puig Roig, lloc més enllà del pla i molt aprop del cor dels excursionistes. Per altres Lluc és un dels eixos que donen identitat al nostre poble ja que va molt lligat al fet de la Conquesta.

Aquests i altres significats ens poden ajudar a deduir que Lluc és un lloc significatiu i amb molts de significats per al poble de Mallorca.

En aquest moment de recerca de les nostres arrels, dels nostres orígens que ens donen identitat com a poble és important reconciliar el fer país i l'esser creient amb Jesús de Nazaret. En aquest sentit ens pot ajudar un article de D. Manuel Bauzá a la revista CUMUNICACIO LLUC, núm. 22 i del qual escric els següents fragments.

"Lluc és un dels llocs privilegiats on els fets de la nostra història hi han deixat el seu record de pedra. Es un record religiós que ens fa sentir part d'un mateix poble, que durant segles ha interpretat de manera religiosa (demanant, agraint, adorant), relacionant-los amb el Misteri de la Mare de Déu tots els fets profans, socials i religiosos... La llengua, l'autonomia, el nacionalisme, els costums, en una paraula, els símbols necessaris per a conservar la identitat nacional se troben a Mallorca, migrats de recolzament. No se tracta d'instrumentalitzar un valor religiós per ajudar a la

cohesió nacional de Mallorca. Però sí que s'ha d'afirmar que els valors religiosos, sobretot els d'una religió profètica com és el cristianisme, no se poden viure a partir d'una "llimona" a-nacional. I aquest és precisament el paper de Lluc dins la situació actual del poble mallorquí.

Lluc ajuda a mantenir la consciència de poble, i a la vegada el sentiment nacional (un poble conscient de si mateix és el lloc, l'únic lloc on se pot viure el cristianisme)... Mallorca i Lluc no se poden identificar. Però Lluc és i continuarà essent un dels llocs de trobada del poble

mallorquí i un dels factors més determinants de la identitat del poble de Mallorca".

"ES LLEVAT"

NOTA: Dia 20 de novembre hi haurà una peregrinació des de Llucmajor fins a Lluc. Convidam a participar-hi.

ELECTRODOMESTICOS - TALLER DE REPARACIONES

Carrer d'es Born, 23 - Teléf. 660636

LLUCMAJOR (Mallorca)

DNA. MARGALIDA OLIVER REP UN DELS PREMIS DEL SORTEIG "RED-ELITE" QUE VA ENTREGAR "COMERCIAL BORN". PER AL PROPER SORTEIG JA PODEU RECOLLIR LES PAPERETES.

PINKIFLEX Distribuidor
WARSTEINER

C/. Metge Francesc Aulet s/n.
LLUCMAJOR

**ELS AGRAEIX LA BONA ACOLLIDA DISPENSADA
A LA DISTRIBUCIO DELS SEUS PRODUCTES:**

***CERVESA WARSTEINER** - Importada d'Alemanya
una de les millors cerveses de tots els temps

***CERVESA CRUZCAMPO-** Bona cervesa per fer
tapes, en dues classes:
1/5 - caixa de 30 botelles
1/3 - caixa de 24 botelles

***AIGUA D'ANDORRA** - Aigua mineral importada
d'Andorra, envasada en plàstic en dues classes:
1/3 - caixa de 35 botelles
1 lit i 1/2 - caixa de 6 botelles

A més de la Distribució dels Productes de González Byass
TIO PEPE (vi d'Andalusia embotellat)
SOBERANO
GIN MILTON (la Ginebra que entona)
CHINCHON

ENCARRECS AL TELEFON 66 00 06 (Provisional)

Miquel Manresa, Tinent Batle de Cultura

Com cada any, les fires han tornat arribar, essent el despertador del nostre poble després del descans de l'estiu. Aquesta antiquíssima tradició, que en principi tenia un marcat caràcter mercantil ha anat evolucionant i, actualment, és el caràcter festiu el que predomina, però, a pesar d'això, no ha deixat de tenir el seu encant per a llucmajorers i esters.

El dia de la Darrera Fira és una data de reunió de tots els llucmajorers que, per motius molt variats, han hagut de deixar el seu poble i anar a viure a altres llocs de Mallorca.

Perquè ens informi de les novetats de les fires d'enguany ens hem posat en contacte amb el Sr. Miquel Manresa.

-Sr. Manresa, ¿quines són les innovacions a la Fira d'enguany?

-Les atraccions han passat al casc urbà de Llucmajor, la majoria de les quals seran al carrer Hispanitat. Això s'ha pogut fer perquè podem tancar el carrer Major, gràcies a l'opertura de la nova Ronda.

Això és una cosa que creim que era necessària per mor del perill que representava tenir atraccions a l'altra banda de la Ronda Migjorn.

Els expositors, que l'Ajuntament els cedeix el local, es comprometen a regalar un quadre per al patrimoni municipal, que ens servirà per amoblar les dependències que actualment té el Consistori (Guarderia, Residència...).

Enguany no hi haurà subhasta d'ovelles, d'acord amb les suggerències de tots els expositors, ja que creuen més oportú que tant sols hi hagi exposició. Així i tot, els expositors que vulguin, després d'haver passat el Jurat, podran vendre els animals que vulguin.

El concurs de cans d'enguany és oficial i els cans que concursaran hauran de tenir R.R.C. (Registre de races canines). Els jutges han estat designats oficialment

i serà el Sr. José Luís Maza Gainza jutge internacional i el Sr. Francisco Ruiz, jutge nacional. El dia 12, a la finca Galdent hi haurà prova de cans mens, allà el Sr. Ruiz donarà el R.R.C. als cans que reunesquin les condicions necessàries; aquest fet s'hauria d'aprofitar, ja que aquesta raça fa poc temps que ha estat reconeguda i dins pocs anys serà difícil aconseguir aquest certificat si no són fills de pares que ja el tenen.

També hi haurà una exposició de coloms "buches", dels anomenats "buches mallorquins" dels que ja en queden molt pocs a Mallorca. Aquesta exposició organitzada per l'Ajuntament ha estat possible gràcies a la societat Colomicultura de la Soledat.

-I en la qüestió esportiva, quins actes hi ha?

-A més de caça amb cans eivissencs hi haurà futbol, basquets, jinkames, el VIIIè Campionat de Balears de pesca de roquer, tir al plat, tir de "pición" i tenins.

-¿Quins són els principals actes culturals?

-El Pregó de Fires d'enguany, que ha estat a càr-

rec del Sr. Antoni Galmés i Riera i versà sobre el tema "Amos i madones d'antany". També hi haurà el dia 2 una vetlada folklòrica popular a la plaça Espanya al compàs de sonadors llucmajorers. Els aficionats al ball lliu o ball pagès que hi ha a la vila poden gaudir d'un bon acte.

Dia 8 a l'església de Sant Bonaventura hi haurà una vetlada música-vocal a càrrec del pianista Andreu Bennàssar i el baríton Gabriel Aguilera i la soprano

Maria José Martorell.

Aquests són els principals actes programats, molts dels quals ja hauran passat quan aquest escrit surti a llum, no obstant això hem volgut deixar constància escrita de la nostra xerrada amb el Sr. Miquel Manresa, a qui agraïm la seva atenció i desitjam que les Fires 1.983 resultin tot un èxit, ja que l'atenció tenguda en la confecció del programa així ho mereix.

Ignaci Barceló.

IMPREMTA

Tota classe d'impresos, de luxe, comercials i de propaganda.

PAPERERIA

Tot en material escolar i objectes d'escriptori.

PERFUMERIA

Gran exposició d'objectes de regal.

moderna

Carrer de Sa Fira, 10

Tel. 66 03 10

LLUCMAJOR

TALLERES MARINA

Calle Marina, 104 - Telef. 66 05 21

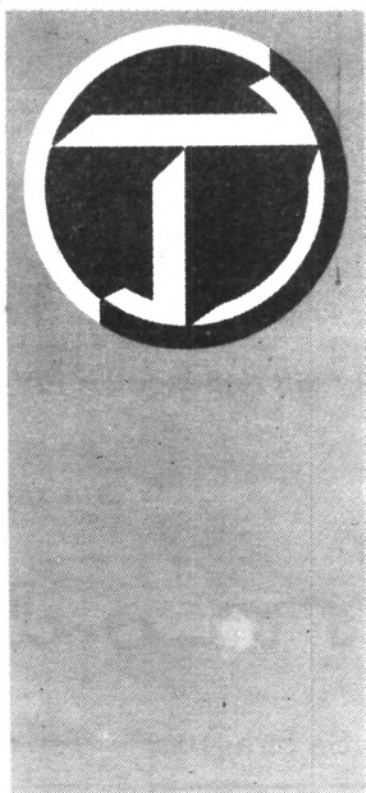
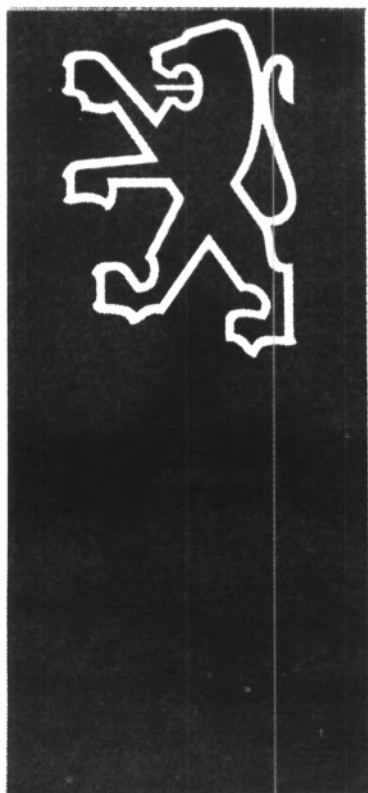
LLUCMAJOR

PEUGEOT - TALBOT

VOS CONVIDAM A
VEURE L'EXPOSICIO
DE FIRES

NOVETATS DE LA
GAMMA PEUGEOT -
TALBOT
84 AL PASSEIG
DE JAUME III

JUAN RAMON CLAR
Mestre de Taller

Joan J. Maestre Gómez, regidor - delegat de «SA MOSTRA»

-Com veis la "MOSTRA, 83", en relació a la dels altres anys?

-Es una nova edició del que és aquest temps de manifestació industrial del poble de Lluçmajor, tenint en compte que aquests 365 dies que separen una MOSTRA de l'altra, els expositors aportaran totes les seves innovacions dins cada un dels seus articles.

-¿Creis que la "MOSTRA" es troba en un període d'expansió o de retracció?

-Es troba en una situació en la qual tenen inquietuds de participació tots els fabricants llucmajorers, si bé, cal dir que amb aquesta nova edició s'hi han afegit uns nous expositors que no hi participaren en anteriors edicions.

-Quin serà el nombre d'estands que es calcula per enguany?

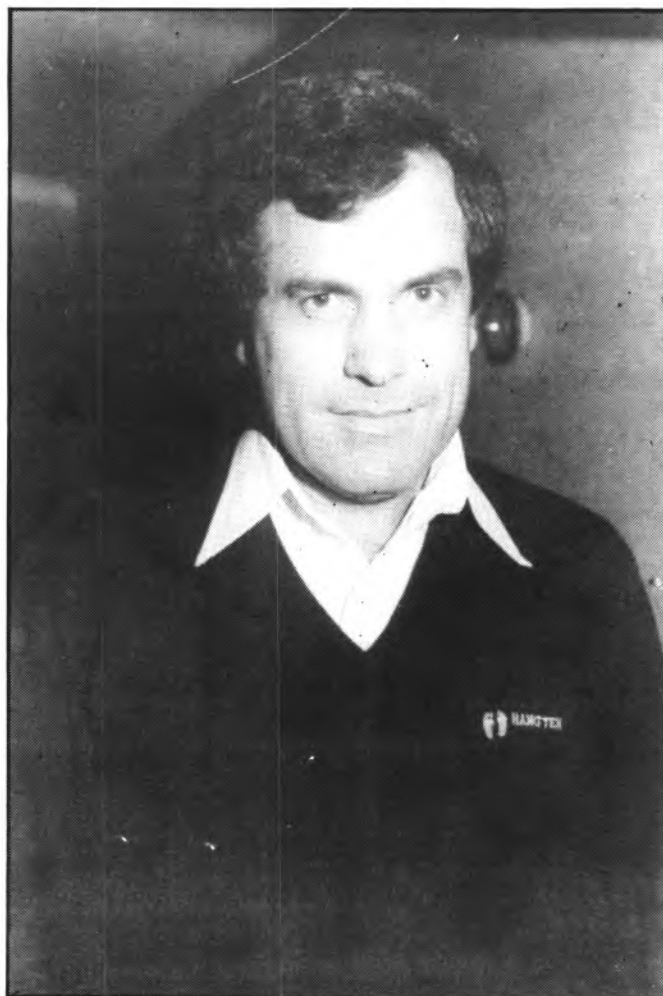
-Hi haurà una cinquantena d'estands.

-Per a la mobilització de tan gros nombre d'expositors, quines són les principals dificultats que trobau?

-Les dificultats no són tantes com els agraïments que hem de fer a la direcció del C.P. Lluçmajor, i al claustre de professors, tota vegada que entenem que en un plaç reduït de temps hem de mobilitzar una quantitat ingent de persones i material per poder adequar la Mostra i a això posteriorment el dia de la Fira serà quan es presentarà a tot el poble de Lluçmajor i als nombrosos visitants que acudiran.

-Un dels motius pels quals es va crear aquesta "Mostra", va ser el de donar a conèixer i promocionar els productes del nostre poble. Creis que s'aconsegueix aquest fi?

-Crec que no solsament s'aconsegueix que es donin a conèixer els productes del poble de Lluçmajor i de tot el seu terme, sinó que, a més, es potencien

les millors que es realitzen d'un any a l'altre, entenc per millors, baix del punt de vista estructural, de fabricació comercial, etc...

Crec que tots els productes que s'exposen a la "Mostra" d'un any a l'altre tenen el suficient al·licient i atractiu de cara al visitant, mentre veurà reflectat el progrés comercial i industrial del poble de Lluçmajor.

-¿Teniu alguna cosa més a dir als llucmajorers?

-Si, voldria fer un incís i incidència molt singular en el sentit que no només l'Ajuntament en general ha tengut una especial inquietut que aquestes Fires i Mostra fossin el reflexe de l'avanç cultural, industrial i comercial de Lluçmajor, sinó que al mateix temps s'ha esmentat d'una manera especial (i no per tot això deixar d'agrair, ni molt menys) a aquest gran nombre d'expositors que han volgut participar i realçar en tota la seva importància aquesta "Fira i Mostra" de Lluçmajor.

CA'N MATIES

BAR - RESTAURANT

TAPES VARIADES BERENARS

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

Entrevista a Bartomeu Font

1982: CENTENARI DE LA CASA DE LA VILA

L'any 1.982 la casa de la vila va celebrar el seu centenari, i per tal de commemorar-ho se li va dedicar el pregó de fires, duit a terme per l'historiador Bartomeu Font i Obrador amb qui hem parlat sobre el tema.

-Com va esser que l'ele-giren per fer el pregó de

l'any passat?

-Va esser un encàrrec que em va fer l'Ajuntament, que havia acordat per unanimitat commemorar al centenari de l'actual Casa de la Vila. Llavors varen trobar que jo era el més indicat i em varen encarregar el pregó. M'ho digueren ja tard, pel mes d'agost, i no

obstant això tenia fresc a dins la memòria apunts de l'època de la construcció de la Casa de la Vila, i també perquè havia publicat una sèrie de fullets de fires del segle XIX i del primer quart del segle actual. Vaig acceptar i també naturalment perquè representava fer un sector més de la història de

Llucmajor.

-No prefereix els temes medievals?

-Pareix que un només sap temes d'història ja molt passada, medieval i moderna, però no contemporània. Això també va esser una mica d'agullonament del tema i em vaig posar a fer-ho. Com sempre basant-me en documentació de la Casa Consistorial i el fons administratiu principalment.

Vaig tractar aquest tema considerant que el dia de la lectura del pregó la gent no està per sentir coses pesades. Vaig enfocar la qüestió en relació amb els esdeveniments i tot el que succeïa a l'època de la construcció de la Casa de la Vila.

-Quin interès té la Casa de la Vila des dels diferents punts de vista: arquitectònics, històric...?

-No té altre interès actual més que esser la casa del poble. Des del punt de vista arquitectònic no té res que sigui remarcable d'una manera molt especial. Sí que podem dir que es va anticipar mig segle a la modernització de part de la nostra plaça major i llavors sí que era interessant veure un conjunt d'una plaça realment amb unes estructures del segle XVII i del segle XVIII que contrastaven amb la nova casa de la vila.

L'antiga casa de la vila era una caseta molt vulgar sense cap altra importància que el lloc que ocupava amb la seva orientació cap a migdia que té una motivació defensiva.

-Qui va promoure el projecte d'una nova casa consistorial?

-Hi ha un llarg expedient de les obres, varen esser promogudes material i moralment per un gran fill il·lustre de Llucmajor: Antoni Garcias i Vidal, l'amo En Toni d'es Forn.

-Dins quin context vivia Llucmajor quan es començaren les obres?

-El moment és interessant perquè és un Lluc-

Materiales Construcción

Amengual

DISTRIBUIDOR DE CAOLITA

glassi
dur

FABRICADO POR FORMICA ESPAÑOLA, S.A.

ALMACEN:

Ronda Migjorn, 154

Teléfono 6C 09 59

LLUCHMAYOR (Mallorca)

CARPINTERIA

Forteza

MOBILIARIO DE COCINA Y BAÑO - FABRICACION PROPIA

Fábrica:

Ctra. Campos, Km. 24'700 - Telf. 66 00 81

Exposición:

Calle Campos, 30 - Tel. 66 03 65

LLUCHMAYOR (Mallorca)

major que viu uns anys pletòrics i una gran eufòria de tipus econòmic per quant Llucmajor era un dels pobles, juntament amb Binissalem, Porreres i Felanitx, que tenia més gran extensió de vinyes.

A l'any 1.882 es va firmar un tractat dels governs francès i espanyol, ja que la filloxera havia pegat a les vinyes franceses i necessitava la importació de vi de Mallorca.

A Llucmajor va començar també la indústria del calçat amb la idea d'associació entre els obrers.

La primera crisi del calçat es va donar l'any 1.883 perquè ja se produïen, cada mes, vuitanta mil parells a Mallorca, i això representava una saturació.

A l'any 1.891 la filloxera entra a Mallorca, i Llucmajor és el primer poble afectat. Els llucmajors sempre han tengut una gran capacitat de sobreposar-se i d'obrir-se a la il·lusió. Quan venen perdut el monocultiu de la vinya començaren a sembrar ametlers i albercoquers. Llucmajor va ésser el primer poble per la seva extensió d'ametlerar. Un ametlerar al qual posteriorment es va abocar tot el poble, fins i tot els qui es dedicaven a la indústria del calçat perquè hem de tenir en compte que a l'any 1914 ja hi ha crisi en aquest sector i és quan s'establiren finques de Llucmajor en parcel·lacions de petites àrees com Son Hereu pel comte d'Ayamans i Son Noguera. Els sabaters, que a més a més d'ocupar-se del treball diari fabril pensaven en els fins de setmana, no per divertir-se i perdre el temps, sinó per crear una riquesa complementària al seu jornal com era procurar-se un patrimoni i millorar-lo.

En aquest moment, com es troba S'Arenal?

L'ansia de progrés va fer que a S'Arenal es posassin en venda tots els terrenys que pertanyien a Son Verí de Baix, és a dir, la part que va de Can Espirut cap al club nàutic; també tot això es va esgotar aviat. Aquests esdeveniments contribuïren a la implantació

de la línia fèrrea del tren que va enllaçar Palma amb Santanyí, per Llucmajor i per Campos.

-Quina era la política dominant a Espanya i de quina manera afectava Llucmajor?

-Tots aquests anys des que comença la Restauració (1873), són uns anys molt interessants perquè és una època en que s'implanta aquesta alternància entre els dos partits polítics liberal i conservador. A l'any 1881 surt En Cánovas del Castillo, entra En Mateo Sagasta, i a Llucmajor, com a conseqüència de les eleccions surt un diputat nacional que va ésser En Mateu Gamundí, al seu costat, el diputat constitucionalista Antoni Maura, tots dos treballaren molt per Mallorca i per Llucmajor.

-Per situar més bé l'època, Font i Obrador ens dona una llarga llista dels fills il·lustres de la vila, dels quals coneix tota la biografia. No ho podem incloure aquí per la manca d'espai però ell ho donarà a conèixer a un volum complementari de la "Historia de Llucmajor". Ens ha parlat del Bisbe Taixaquet: Don Mateu Jaume i Garau, de Magí Vidal, del Capellà Cànaves: Miquel Salvà i Llompart, de Damià Isern, etc.

-Troba que la Casa de la Vila respon a les necessitats actuals?

-Es va pensar fer una Casa de la Vila molt digna de cara al futur, com ho ha estat evidentment. Ara que la burocràcia s'ha multiplicat i que les coses són més complicades, és possible que pensant en una construcció de tipus mallorquí, el solar de Can Mataró seria ideal. No es pot oblidar la funció que ha complert aquesta Casa de la Vila que ja té cent un anys. Personatges tan impor-

tants com la Infanta Isabel, tia d'Alfons XIII, En Romanones Coix, primer ministre del partit liberal, el rei Joan Carles... han sortit al balcó a saludar.

-Com hauria d'ésser la nova Casa de la Vila?

-Podria ésser edificada amb temps, a dins un enclau meravellós de la Plaça que a més a més té quatre caps de cantons.

Ara s'ha fet el gran disbarat de Llucmajor, que és desplaçar l'oficina de còrreus a la foranies. Això és inconcebible per una població progressista com Llucmajor. Aquesta oficina podria estar a la Casa de la Vila nova, com també hi podria haver una biblioteca pública municipal que Llucmajor ja tenia en el segle passat, amb una donació de llibres que va fer N'Eusebi Pascual.

També s'hi podria fer un arxiu municipal a l'abast de tots els investigadors locals amb totes les comoditats possibles.

-Quines conclusions ha tret d'aquest treball?

-S'ha de pensar en aquest gran conjunt, en una Casa de la Vila gran i digna pel poble de Llucmajor. Això és el que trec com a conseqüència de tot quant vull i aspir per Lluc-

major i pel futur. Esperem que aquest fullet de fires, que si té unes trenta pàgines en podria tenir cent, no he fet més que despreciar documents i material, servesqui per estimular la gent cap a la cultura.

-Quins projectes futurs té?

-Ara ja començ a tenir molt de material pel pròxim tom del projecte il·lusionat de la "Historia de Llucmajor". El tom V recollirà tot el segle XVIII que és la clau de l'època contemporània llucmajorera. Esper que si no surt al públic l'any que ve, es pensarà a retre un digne homenatge a aquell altre descendent de llucmajors el paborde Terrassa.

-De quina manera es podria donar a conèixer l'historiador Terrassa?

-Esper que l'any que ve es promoguin actes per analitzar-lo així com es mereix. És un personatge que a pesar que tenguí un carrer dedicat no se li ha donat la importància que té. És necessari renovar les idees sobre els personatges que han contribuït a fer gran Llucmajor. En quant als fills il·lustres ja fa molt de temps que no se n'ha proclamat cap, i jo crec que seria una iniciativa molt lloable perquè d'alguna forma els nins petits que ara van a escola en sentirien parlar i sabrien qui són els homes que han fet molt per Llucmajor. Es tracta de cultura, humanisme i comprensió. Si aquestes tres paraules les tenguéssim cada un de nosaltres, Llucmajor seria el primer poble de Mallorca.

M. Palou.
F. Capellà.

VIAJES

CÍRCULO BALEAR, S.A.

AGENCIA DE VIAJES G.A.T. 867

Gabriel Alomar i Villalonga, I
Tels. 464412 - 463502
Telex 69497 CIBA E
Palma de Mallorca (6) España

SUCURSAL:
Plaza España, 39
Tel. 66 19 04
LLUCMAJOR

SU CÍRCULO DE VIAJES

CÍRCULO NUPCIAL SERVICE * CÍRCULO ESTUDIANTES, VIAJES Y CURSOS DE IDIOMAS * CÍRCULO DE ORO DE LA 3ª EDAD * CÍRCULO TURISMO PROGRAMADO * CÍRCULO TURISMO SOCIAL E INCENTIVOS * CÍRCULO CONVENCIONES Y CONGRESOS * CÍRCULO SERVICIOS: BILLETES, HOTELES, COCHES ALQUILER, AUTOCARES, EXCURSIONES, ETC. * CÍRCULO TURISMO RECEPTIVO

Y... TODA CLASE DE CÍRCULOS COMPLEMENTARIOS

FERRETERIA

DROGUERIA - ARMERIA

Can Tamez

50

ANIVERSARI

1933 · 1983

Blumajor

TEL. 66 0443

ASSOCIAT A

Bernat Contestí Llinàs (de Ca N'Amorós) L'ovella mallorquina, una raça vividora i forta

Per poder donar a conèixer als nostres lectors quines són les característiques de l'ovella autòctona mallorquina i per què és molt agraciada i cercada pels ramaders mallorquins, ens hem posat en contacte amb el Sr. Bernat Contestí i Llinàs (de Ca n'Amorós), que té unes de les millors guardes de Mallorca.

-Bernat, ens podries fer una mica d'història d'aquesta raça d'ovella?

-Es un tipus que quasi havia desaparegut. Fa uns 40 anys al terme de Llucmajor hi havia una raça d'ovella mallorquina grossa i blanca, de pèl llarg. Aquesta casta ha desaparegut de tot. A Sa Torre i a Son Mendivi hi havia un altre tipus d'ovella, més petita i de pèl més curt, molt semblant al que ara subsisteix a pesar que la raça actual és un poc més grossa. Aquest fet, crec que depèn de millor alimentació, l'atenció que li té el ramader, i la selecció genètica que durant molts d'anys s'ha duit a terme a certes guardes.

-Quin va ser el motiu que va fer que aquest tipus d'ovella mallorquina hagi arribat gairebé a desaparèixer?

-Perquè els pagesos van creure que els seria més rendable per a la carn, tenir ovelles més grosses (manxegas, "coetes" i bordes de cara vermella) que creuaven amb la mallorquina grossa, cosa que va produir una sè-

rie de noves races creuades que fan que a quasi totes les guardes es vegin ovelles de set o vuit classes diferents.

UNA RAÇA RENDABLE.

-A què es deu que actualment hi torna haver demanda d'aquesta classe d'ovella i es paga millor que les altres, a causa de la manca de raça fina que hi ha?

-Aquesta ovella viu dins la rusticitat pròpia del nostre terreny, és vividora i forta. També és cercada per fer creuaments que donin un bon rendiment de carn, ja

que l'ovella mallorquina creuada amb un xot "romanos" dona fills que tenen parts dobles, conservant la rusticitat i bona adaptació al medi mabient, la qual cosa la fa molt més rendable.

-Hi ha moltes guardes d'aquest tipus?

-No, a tota Mallorca no n'hi ha més que 5 o 6 guardes que siguin pures, de les quals a Llucmajor en tenim dues.

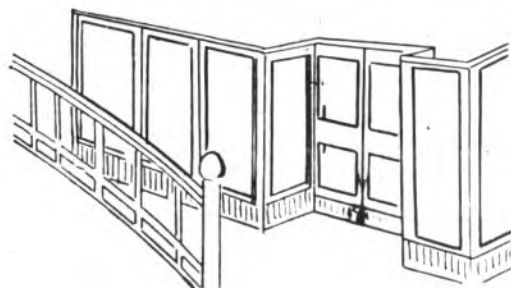
-Com t'has arreglat per aconseguir una guarda d'ovella mallorquina autòctona?

-Mon pare va començar l'any 32 amb un xot

(mardà) d'Ariany anyelles de Son Mendivi i l'any 38 en va comprar un altre a n'es "Pujol" de sa Casa Blanca i des de llavors va anar seleccionant les ovelles per mantenir i si era possible per millorar la raça mallorquina.

Darrerament ha duit xots d'aquestes poques guardes que queden i ha conservat el millor de la seva, per evitar d'aquesta manera la possibilitat de creuament amb animals que puguin ser bords.

I. Barceló.

**FERROS ARTÍSTICS
I FORJATS**

**ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI**

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

PER QUE HI HA FIRES?

¿Per què en ple segle XX encara existeixen ses fires?

¿Per què ses fires han aconseguir sobrepassar canvis tan importants com la revolució industrial, la revolució burgesa —el pas de la vida feudal a la vida dins els "burgs"—, i actualment la revolució tecnològica?

¿Per què dins un món on els mitjans de comunicació ens massifiquen i ens fan perdre la nostra identitat, les nostres arrels, sobreviu un element relacionador tan antic i tan modern a la vegada com són les fires? Per què?...

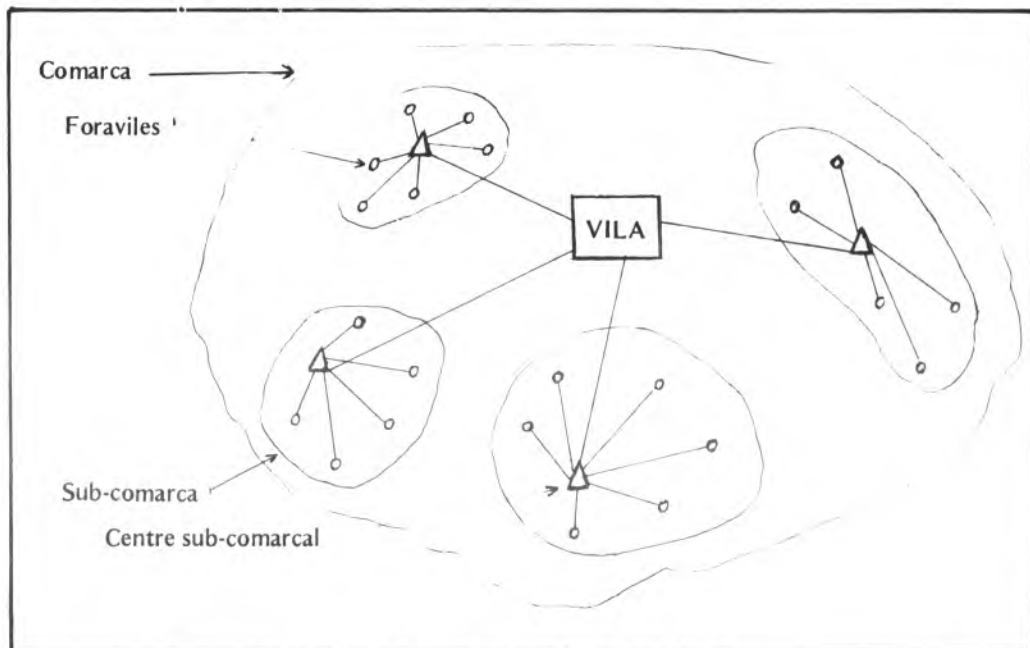
Aquestes qüestions han cridat la meua atenció i, supòs també, la de qualche altra persona que conegui les fires; per això intentaré donar una explicació vàlida des del meu punt de vista.

Primerament hem d'esser capaços de realitzar l'esforç que suposa tancar els ulls i viatjar cap a un llunyà passat i, mitjançant la imaginació, veure les torres vigies de la marina, les alqueries, llogarets i foraviles fortificades, lluitant contra uns invasors que volen prendre el penós fruit del treball al camp; uns camins estrets i pedregosos que porten cap a la vila, on viuen artesans, monjos, soldats i un governador de la zona davall del seu domini i protecció, entre altres.

L'estructura de la zona que denominarem comarca, i que depèn únicament d'una vila, corresponia més o manco a l'esquema que acompanya aquestes línies.

UN MÓN ESVÀIT.

Com veim en l'esquema els rotlos corresponen a les foraviles més o manco disperses, els triangles representen els nuclis sub-comarcals (alqueries, fortificacions, etc.) entorn als quals se desenvolupava la major part de la vida rural, arribant a ser sense cap dubte més importants que la

mateixa vila, ja que eren el lloc on les relacions entre foravilers d'una mateixa sub-comarca tenien major intensitat. La vila es trobava relativament enfora, les comunicacions eren difícils i els mitjans de transport precaris, juntament amb els factors següents:

-**NATURALS:** terreny, garriga, manca de camins, etc.

-**ECONÒMICS:** tipus d'explotacions agrícoles, proveïment més segur i pròxim, etc.

-**DE DEFENSA:** necessitat de protecció, etc. feien dels centres sub-comarcals els vertaders centres de l'activitat a tots els nivells; és prou clar que les relacions entre foravilers d'una mateixa sub-comarca fossin molt freqüents, no tan freqüents amb el nucli urbà comarcal —la vila—, i poc menys que inexistents entre foravilers de distintes sub-comarques.

Malgrat tot i gràcies a un esdeveniment anual, les relacions entre els foravilers de distintes sub-comarques tenien lloc. M'estic referint naturalment a les fires, verader element relacionador del món rural amb el món urbà i, sobretot, del món rural amb sí mateix.

SITUACIÓ ACTUAL DE LES FIRES.

Per arribar a entendre l'existència actual de les fires és necessari contrastar la situació que hem descrit amb la situació actual que envolta les fires. Primerament analitzarem què és allò que NO HA CANVIAT entre aquelles primeres fires i les actuals:

-Les fires estan basades en el CICLE DE LES ESTACIONS, que és en definitiva el de la natura; és a la tardor quan el camp pren el seu somni anual, la terra està lliure de feines.

-El foraviler pot realitzar EL PROVEÏMENT d'eines, de llavors, d'animals i de moltes altres coses, gràcies al descans que li proporciona la tardor.

-Tenen lloc els TRACTES, CONTRACTES i RELACIONS on participen hisendats, conradors i ramaders; es l' hora de preparar el nou any del conreu i la ramaderia; és l'activitat socio-econòmica.

-Al marge de tot l'anterior, tenen lloc una sèrie de RELACIONS SOCIO-CULTURALS molt importants i que, encara que hagin pogut variar al llarg del temps, sempre han existit.

Analitzant ara el que ha canviat, veim que hi ha hagut canvis:

-**A LES FORMES DE PRODUCCIÓ I EXPLOTACIÓ** de les foraviles. El nostre camp ha anat introduint tècniques de producció noves, eines i aparells que optimitzen la feina agrícola i ramadera, malgrat no sigui de forma tan ràpida com a d'altres països.

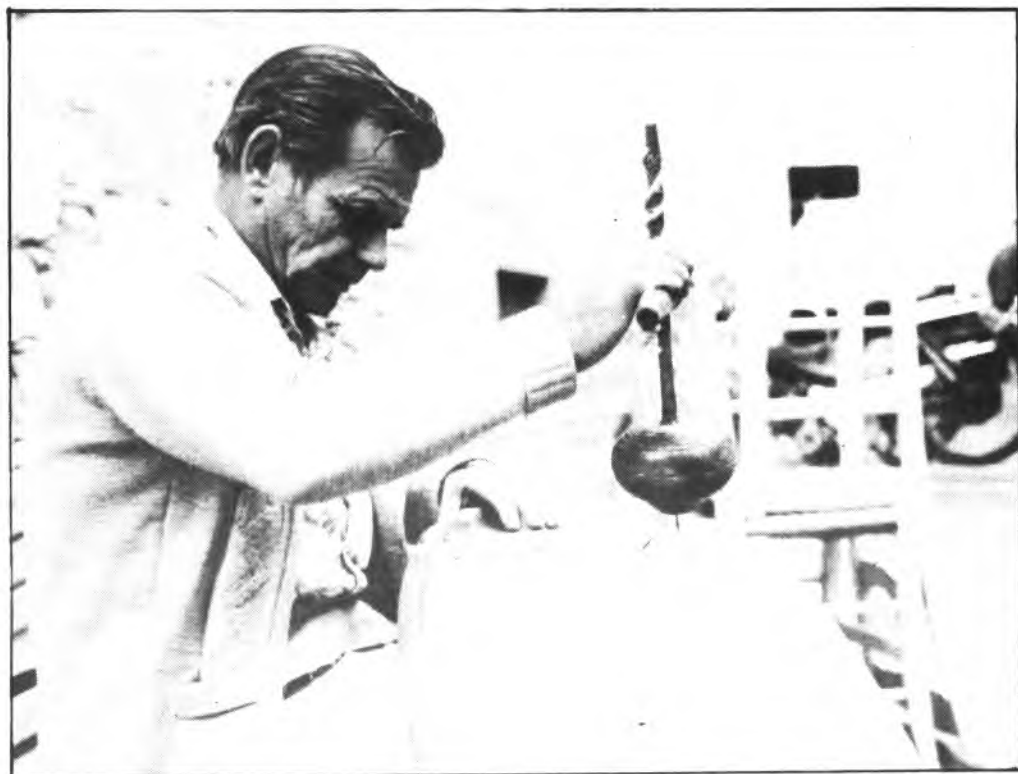
-**A L'ESTRUCTURA DE LES EXPLOTACIONS**, encara que no han estat tan importants com les anteriors, ja que perviuen contractes d'arrendament de terres amb característiques pròpies de l'època feudal: pagament amb espècies, l'annualitat del contracte, etc...; també l'estructura física ha variat molt poc: minifundis amb gran quantitat de marjades i la combinació d'arbres fruitals (ametller, garrover, etc.) amb el cultiu de gramínies (blat, ordi, xexa, sivada, etc.) i altres plantes que impedeixen una bona mecanització i encareixen els costos de l'explotació. Malgrat tot, es pot veure qualche canvi propiciat principalment per les innovacions tecnològiques. Allò que sense cap dubte ha canviat ha estat l'estructura basada en les sub-comarques

per passar a l'estructura eminentment més centralitzada en el poble, encara que crec que no molt greument, i encara que hagi desaparegut el nucli sub-comarcal (alqueria,...) i les raons que motivaven la unió (naturals, econòmiques, defensives), existeixen encara malgrat la massificació dels mitjans de comunicació i la degradació de la convivència —sobretot a les grans ciutats—, unes relacions més o manco constants entre els foravilers d'una mateixa zona —possiblement correspondria a una d'aquelles sub-comarques—, principalment per raons de proximitat, relacions que haurien de ser un model per a la convivència dins els pobles i ciutats, no podem oblidar que si encara existeixen relacions humanes cordials, honestes, desinteressades i obertes, sense cap dubte corresponen a la foravila. No ens enganyem, l'"anomia" que ha estat estudiada per molts filòsofs, i que té com a principal característica el desinterès cap als altres, és un mal netament ciutadà; aprenquem de la foravila.

UNA NECESSITAT PER AL FORAVILER.

Hi ha una conclusió important que he tret després d'analitzar tant els aspectes comuns avui i antany a les fires, com els que no són comuns, i és que el foraviler continua necessitant les fires com a element de vinculació amb la resta de foravilers que, per llunyania, no pot contactar amb freqüència; evidentment les fires són i han estat el "tam-tam" (com diria Mc. Luan) que uneix i ha unit els foravilers.

Les característiques que, com he vist, tenen en comú totes les fires, invaliden la teoria que ha defensat més d'un intel·lectual, argumentant que les fires subsisteixen gràcies a un interès de determinats estrats socials, que, des de posicions alienes al món rural, volen que les fires reneixin, que prenguin més força fins a unes magnituds insospitades i, que el ciutadà consumista pugui participar d'un espectacle igualment

aliè a ell; m'estic referint òbviament a la moral i visió burgesa de la vida: "particularista" i protectora de tradicions que molt sovint desconeix en profunditat, i que té com a major exponent veure les formes de producció artesanals com a objectes de decoració i ornamentació; l'entrada de la moral burgesa dins les fires no és tot dolenta, és, això sí, criticable i hauria de ser també controlable.

MORAL BURGESA DINS LES FIRES.

Entre els aspectes positius que ha aconseguit desenvolupar la moral burgesa a les fires, tenim el fet de donar a conèixer a la gent de pobles i ciutat:

—les feines que es realitzen a foravila.

—les tradicions, cançons, rondalles i, en definitiva, el folklore rural.

—les eines i elements artesanals que s'empren o que han tengut una utilització a foravila (és concretament interessant la confecció que hi ha hagut de museus etnològics que són testimonis vius d'una evolució i d'una lluita de la part forana, i pens que hi podem aprendre molt, darrera ells).

Davant els aspectes positius n'hi ha uns altres no tant lloables i crec que deuen ser potenciats positivament: la falta de relació —no superficial, sinó profunda— que existeix entre l'home de poble i el foraviler sense dubte el foraviler és un desconegut per a l'home burges, així com les seves lluites i les seves problemàtiques i conflictes; pens que, en definitiva, és necessari deixar-nos d'ornamentacions artesanals i acostar-nos més cap al foraviler, retrobar, en certa mida, les nostres arrels i, instrumentalitzar activitats que aconseguesquin això; és aquí on l'escola i els mateixos pares han de pendre la iniciativa per aconseguir-ho.

UNA FUNCIO EDUCATIVA.

Pens que les fires poden ser un bon punt de partida per a l'arrelament del nin amb el seu entorn, per a l'aprenentatge de conceptes tan importants com són l'espai i el temps, els cicles de la vida, per a la bona formació com a persona, com a element social.

Es per altra banda necessari que el nin sàpiga que ha tengut avant-passats

i, abans d'aquests, uns altres i que, cada un d'ells ha format part d'una comunitat més o menys gran i que, les seves feines, les seves lluites —maldament fossin insignificants—, varen ser profitoses per a la comunitat on vivien, etc...; i que el nin ha prendre part dins aquesta història que duu darrera, i arribarà a comprendre el compromís que ha de prendre cap a la comunitat que l'envolta.

Crec, en definitiva, que les fires han de ser aprofitades com un element per lluitar contra l'"anomia", contra l'apatia, contra el m'enfutisme i servir el compromís —l'"engagement" de J.P. Sartre—, per a l'arrelament dins la nostra pròpia història; hem d'aconseguir una educació que serveixi de fermança amb la comunitat, en definitiva una educació per fer poble.

Per concloure responent de forma general les preguntes inicials vull dir que sempre han existit i existiran fires, mentre existeixi món rural, les fires sempre suportaran els embats de les generacions mentre existeixin foravilers que s'arrisquin a tan lloable aventura.

Jaume Pericàs Franco.

S'Arenal, setembre de 1.983.

(LOCAL CLIMATITZAT)

***MENJARS CASOLANS**

Especialitat en: Xot, porcella, paelles i pollastres a l'ast

***PREUS ESPECIALISSIMS PER A BANQUETS DE
NOCES DURANT ELS MESOS D'OCTUBRE,
NOVEMBRE I DESEMBRE**

FUTUR CLUB DE TENIS TAULA

Es prepara ja el tornei d'hivern, es disputarà a patir del mes que ve.

**APARCAMENT PROPI - PARC INFANTIL
OBERT TOTS ELS DIES**

Avd. Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR

En Joan Amengual i els cavalls de carreres

En Joan Amengual Ramis va néixer fa 54 anys a Lloret de Vista Alegre. L'any 1.946 va venir a viure a Lluçmajor, més tard va anar-se'n a França, però tornà cap al nostre poble.

L'amo en Joan té una gran estimació i admiració pels cavalls de carreres; per això hem conversat un poc amb ell perquè ens ho conti.

-En primer lloc, ens podria contar d'on ve aquesta afició cap als cavalls?. O més ben dit, com i qui el va introduir en aquest món?

En realitat és fàcil de respondre. Aquesta afició cap als cavalls crec que em ve d'herència. A mon pare ja li agradaven molt i jo vaig agafar també aquest gust.

De petit a ca meua teníem un parell de cavalls, hi havia una ego de nom LINDA, aquesta va tenir un pollí anomenat BRILLANTE, i a jo m'agradava molt pujar damunt ell.

Més tard em vaig canviar de casa, vaig anar a Ca'n Cura; era devers l'any 46 i compràrem una altra ego, aquesta nomia LAURA i en aquell temps era molt bona.

Se pot dir que també m'ajudaren a introduir-me en aquest món companys llucmajorers com l'amo en Xesc de Son Caldés i l'amo en Tomeu de Ca N'Amorós.

-Ens pot fer un recompte dels cavalls que ha tingut i que actualment té?

-Bé, primer compràrem na LAURA, d'aquesta i d'en RENOM que era de l'amo en Miquel Barraca nasqueren na SATI i en TITANIC.

Més tard vàrem comprar en MONTARAS. Fa uns 18 anys compràrem en LIDERKAN i na NEBLINA. D'aquesta darrera va néixer na TU ROKEPIN.

De na TU ROKEPIN han nascut: na DESIRE, que la vaig vendre; n'EMI, que té 3 anys, ha participat a diverses carreres i ha fet 3 primers, 3 segons, 3 tercers i 1 quart; na FRIGGA, n'HADES i na

JAZMINA.

-Com es va fent un cavall de carreres?

-La gestació dels cavalls dura 11 mesos, mamen fins devers 4 ó 5 mesos, després se separen de ses mares i menjen com els altres. Menjen civada, alfals sec i també els han de donar les vitamines que necessitin.

Quan tenen més o menys un any i mig ja els poden aregar, és a dir, acostumar-lo al carro poc a poc i domar-lo. Una cosa prou important és que a un cavall no l'han d'escalivar.

Cada dia o cada dos els han de treure i passejar-los, tenc una petita rodejeta i allà hi estic una hora o una hora i mitja amb cada cavall sempre que puc.

També convé cada setmana o cada quinze dies dur-los a Ciutat a l'hipòdrom per avesar-los.

-Per lo que heu dit duen molta feina els cavalls; necessiten encara més coses, què més els feis?

Els cavalls són uns animals molt nets, això vol dir que el lloc on habiten ha d'estar molt net.

Però no només han de fer l'establa neta, sinó que també els hi han de fer a ells, els han de fregar cada dia.

Necessiten igualment que el dematins i els vespres vagin a donar-los menjar.

-Els cavalls de carreres de Mallorca, són d'una raça especial?

-Sí, són de mitja sang. Vénen d'un crusament de races, de les quals destaquen els bretons francesos i els pura sang anglesos o americans.

-Quines diferències hi ha entre un cavall de carreres i un cavall de feina a foravila?

-Bé, el cavall de carreres ja hem dit que són d'una raça especial, i els cavalls de feina a foravila són altres creuaments que se varen fer dins les bísties de "tiro".

-Com van les carreres de cavalls a Mallorca?.

els seus premis?

-Van molt malament, donen molts pocs premis. A Ciutat cada diumenge se fan unes 8 ó 9 carreres, on poden participar de 9 a 13 ó 14 cavalls.

A Manacor n'hi ha cada dissabte, l'horabaixa o el vespre. Crec que un factor molt important és que els hipòdroms on es fan les carreres són de societats privades (cal dir-ho).

De totes formes fins ara les carreres de cavalls han estat un dels esports més barats. Una entrada se podia o se pot aconseguir per 200 pessetes; a pesar d'això hi va molt poca gent.

Els premis són molt fluixos, el primer premi normalment és d'unes 11.000 pessetes, el segon de 5.700 i el tercer d'unes 1.800 pessetes.

Hi ha gran premi, però són dies ben assenyalats com Sa Gran Diada Nacional, Sa Festa de Sa Raça, Sant Sebastià i el Ram.

-Què ens podria dir de

quan hi havia carreres a Lluçmajor?

-Altres temps a Lluçmajor per Santa Cànida, se feian carreres de cavalls, devers Na Canals o Ses Forques.

Des cap d'un parell d'anys canviaren i se feian ses carreres a Son Torra.

Després s'aturaren, i ja fa més de 25 anys que no se'n fan.

Aquesta aturada, pareix va ser a tota Mallorca. De totes formes i gràcies a Déu sembla que ara ressurgeix aquest esport. A Inca feia més de 32 anys que no se feien carreres i enguany n'han fetes. També se n'han tornades fer a Sant Jordi i a Montuiri. I per acabar desig que a Lluçmajor passi el que ha passat a Inca, Sant Jordi i a Montuiri.

Des d'aquí, noltros també desitjam que se tornin fer carreres de cavalls al nostre poble, i esperam que tots vosaltes també ho desitjieu.

Francisca Barceló

AQUELL VELL.

Als meus amics, en Pere, en Tomeu, en Mariano i en Julià.

Aquell vell mai no va ser un home de conviccions profundes, però sí de conviccions constants.

Per ventura, tan sols no havia llegit Nietzsche però estava convençut com aquell, que un fet renunciable de l'home era combatre en si mateix, en les seves circumstàncies, la tirania de la mediocritat. N'estava ben segur, que l'home ha de ser superat, i ell (el vell) ho havia posat tot de part seva per aconseguir aquesta màxima perfecció.

Era (va ser), tot simplement, un intel·lectual d'esquerres excessivament conscient de la seva realitat, encara que Nietzsche (i algun deixeble) li va sortir per altres drecceres.

Aquell vell, va ser un dia un nin que, segons el testimoni de RAIMON: "fou un infant despert i obert al món, l'home que avui buit i perdut es troba: molt lentament l'han fet com ara és, amics i amors viscuts intensament, i va tot sol i va tot sol, tot sol".

Aquell vell que, en la seva joventut anarquista adorava Bakunin, s'havia apropiat de moltes consignes del seu mestre Mikel, i així havia assumit sense gaire esforç que "és cercant l'impossible com, justament, l'home ha trobat i assumit sempre el possible".

D'aquell vell, que no fa molt "Fou un infant" sabem a través de RAIMON que: "ha buscat i no ha trobat, ha lluitat i no ha vençut, ha cregut i l'han enganyat, ha estudiat i no sap, creu que no sap.

Com un record de mots

que mai no ha dit, amb ulls distrets que s'ignoren mirant, com un diari vell, groguenc, llegit, al seu davant veu tot el seu passat, i va tot sol i va tot sol, tot sol".

Aquell vell que mai no va "passar" de res, que encara avui no pot comprendre com es pot "passar" d'alguna cosa, veu amb profunda tristor com actualment tot s'arregla inventant qualsevol "rollo".

El vell que a la seva joventut va estar més o menys compromès amb la societat i amb el desenvolupament polític, creia que un dia no massa llunyà veuria una societat més adulta, més sana, més justa, ja que "només dins la comunitat és on cada individu té els mitjans per desenvolupar les seves aptituds en totes les direccions i només dins la comunitat és possible la llibertat personal" (el pensament de K. Marx) però es va equivocar. Amb el temps va topar una societat més individualista, en nin-

gu no es preocupa de ningú, on cadascú va de les seves i si pot, encara enfonsa l'altre.

Aquell vell plorà de ràbia i d'importància el proper 13 de setembre (ja haurà plorat quan llegieu aquest article) recordant el que hagués pogut ser i no fou, ja fa 10 anys, en aquella nació germana de Sudamèrica. I evocarà amb emoció aquell gran estadista, Salvador Allende. Assassinat. I escoltarà amb el cor obert les cançons que ens va deixar l'altre home singular, Víctor Jara, que per aconseguir que el poble xilè no el seguis pel seu pelegrinar de conscienciació popular, hagueren (no degueren trobar d'altra solució) de tallar-li les munyecs perquè no tornàs tocar la guitarra. Assassinat.

Per a aquell vell té un sentit (i què de poques coses en tenen...!) una feliç expressió de V. Jara: "només crec en el calor de la teva mà en la meua mà". Encara la comparteix.

En canvi, allò del Maig Francès del 68 "has de ser realista, demana l'impossible"; allò ja no ho podia assumir. I així, avui, el vell va tot sol, ben sol.

El vell, al qual Richard Bach amb el seu "J. Salvador Gaviota" li havia aconsellat que "trencàs les cadenes del pensament i així arribaria a trencar també

dels del seu cos" es trobava fermat de cos i de pensament deseparats i ple de dubtes, ell, que havia cregut i estimat tant.

Aquell vell ja no promet —no pot-res, només li queda el caminar, un caminar lent pel món de dubtes, d'incomprensió i es demana constantment, què és el que fa fallar, on... i no hi ha cap resposta.

Tal vegada l'ànima una mica el saber-se vent, ja que ningú no l'espera, com que és vent, pot anar i venir en voler. Cadascú és una idea il·limitada de llibertat.

Aquell vell, que creu que ja no pot aportar res positiu "Fou un infant despert i obert al món encara que avui tot trist i oblidat paseja", però el que no sap és que no ha desaparegut encara el sentit de la seva vida, la raó per la qual existeix. Per tot això el vell ha de continuar vivint. El necessitam. Gairebé gosaria dir que entre tots l'hem de mantenir viu. Estam obligats a procurar que no perdi les raons que el mantenen despert i que, com deia Camus "no es pot viure sense raons".

I sense cap dubte, aquell vell té una raó bàsica. Mai no ha perdut la seva identitat. Sempre ha estat fidel als seus orígens.

Sebastià Coll.

Astúries, 25 d'Agost de 1.983.

**PEDRO
CANTALLOPS
LLADO**

PINTURAS AUTOMOVILES

Ronda Migjorn, 164 - Teléfono 66 08 89

LLUCHMAYOR (MALLORCA)

Xerrades de cafè

Molt de renou i poc civisme

-¿Has vist es Bándol que ha fet es Batle sobre ses faltes a ses normes de circulació, prohibint es renou de ses motos i cotxos?

-No l'he vist encara, però supòs que es nostro Batle no serà tan llest que se pensi que sols publicant un Bándol ses motos no faran renou.

-Tal vegada sa intenció és que no circulin amb "s'escape" lliure, deixant sords tots es qui les han de sofrir.

-Això és necessari. Perquè no hi ha dret que facin aquest renouer, molestant es qui descansen, i fent befa de tothom.

-Falta que ses nostre autoritats organitzin sa vigilància que pertoca, agafant i sancionant es "gamberros" motoritzats.

-Això és lo que falta. Que vigilin, perquè aquests subjectes amb sos papers des Bándols s'hi torquen es dareres.

-I no són només es qui van en moto, sinó que n'hi ha que tenen cotxo i circulen per dins es poble a tanta velocitat que és també una clara provocació a tots es ciutadans.

-També s'ha de dir una altra cosa, i és que supòs que aquest Bándol no se referirà solament a Lluçmajor, sinó que també inclourà S'Arenal.

-Agafa tot es terme.

-Idò si que en tendran de feina! A S'Arenal més que a Lluçmajor. Perquè allà sí que no se respecta res, i se tiren a la "torera" totes ses lleis i normes fetes i per fer, tant es vehicles com es renous de sa gent.

-Això sense comptar es robatorums que, a sa matinata, fan amb sos estran-

gers que tenen sa poca previsió de passar per certs carrers tan centrícs com mal il·luminats.

-Però, en quant an es comentari d'aquest Bándol, crec que, si es nostro Ajuntament, a més de publicar-lo el vol fer complir, sa Policia Municipal tindrà molta més tasca que sa que té ara, perquè solament amb sos cotxos mal aparcats hi ha molt que fer i moltes multes que posar.

-I tantes!... A S'Arenal, an es carrer Ejército Español, a sa part des Pont des Torrent des Jueus, quasi sempre està ple de cotxos damunt s'acera, lo que, endemés d'entorpir sa circulació dets altres, es qui van a peu també les passen morades per poder circular sense esser atropellats.

-I a Lluçmajor, an es sector Plaça España-Caixa de Pensions quasi sempre hi ha cotxos aturats i a ses hores punta, i s'arma cada embotellament de por.

-També es Bándol fa referència a ses bicicletes.

-Pobres bicicletes!... I què diu?

-Que ses que circulin per direcció contrària, seran multades.

-Aquesta és bona! ¿I com s'arreglaran s'esbart de nines que quan surten de ses escoles de ses Monges de la Caritat, van en sa bicicleta per on les dona la gana?

-Ets escolars crec que no compten...

-Mal fet. Si començam a fer excepcions, aquest Bándol quedarà altra vegada en lletra morta.

-Si t'he de ser franc, crec que aquest és es seu destí...

UN QUE ESCOLTAVA.

VIATGE ESPECIAL

DISNEYWORLD PARCS I ATRACCIONS A FLORIDA

ORGANITZAT PER

VIAJES

CEVASA

- Dia 1r. Palma - Madrid - Miami
- Dia 2n. Miami - Sea World - Orlando
- Dia 3r. Orlando - Epcot Center (Disneyworld) - Orlando
- Dia 4rt. Orlando - Disneyworld - Orlando
- Dia 5è. Orlando - Busch Gardens en Tampa - Orlando
- Dia 6è. Orlando (dia lliure)
- Dia 7è. Orlando - Disneyworld - Miami
- Dia 8è. Miami
- Dia 9è. Miami - Madrid - Palma
- Dia 10. Arribada

PREU PER PERSONA: 144.125 PTES.

(presentant el certificat de Residència)

REDUCCIONS PER A NINS MENOS DE 12 ANYS:

REDUCCIONS PER A NINS MENORS DE 12 ANYS:
44.500 PTES.

El pagament es podrà efectuar en terminis

EL PREU INCLOU:

- *Avió de línia regular
- *Traslats aeroport - hotel - aeroport
- *Transport per carretera
- *Hotels de primera categoria en habitacions amb bany privat
- *Berenar americà durant tot el viatge
- *Totes les visites i excursions indicades en el programa, amb guia local que parla espanyol.
- *Cap de grup - acompanyant

INFORMACIO A:

VIAJES

CEVASA

C/. D'ES BORN, 15
TELS. 661354 - 660354
221265
LLUCMAJOR

BARCELO

ESPECIALITAT EN FRUITES I CARNS
FRESQUES

C/. Monestir, 7 - Tel. 66 06 37
LLUCMAJOR

GANIVETERIA

Ordinas

FABRICACIO PROPIA

FERRETERIA

Carrer d'Es Vall, 128 - Tel. 66 05 80
LLUCMAJOR

Sebastián Mir Fullana

TERRASSOS - BLOCS I BIGADES MIR

Fabricació de rajoles, terrassos i aceres - Pedra artificial de totes classes -
Polits i Vitrificats

Fàbrica, oficines, venda y exposició: Carr. Algaida (Km. 1)
Telèfon fàbrica: 66 03 42 - Telèfon particular: 66 01 87
LLUCMAJOR (MALLORCA)

FABRICA DE SOBRASSADA
SEBASTIA TABERNER MATAS

MARQUES: MI VIDA
ELS MOLINS
SUCESSOR DE TRIAS

C/. Bisbe Jaume, 5 - Telèfono: 66 04 46

Els noms dels carrers de Lluçmajor (IV)

18.-Carrer de Ciutat: és la continuació del carrer de la Constitució i reb aquest nom perquè comunica Lluçmajor amb Ciutat. Es un molt antic, ja el trobam documentat en els segles XIV i VX. En el camí de Ciutat el rei En Jaume va perdre la vida, en el camp de la batalla. Es un dels pocs carrers que manté el seu nom primitiu.

19.-Carrer de la Constitució: és el carrer que comunica la plaça amb el camí de Ciutat. Fent una mica d'història podem dir que ha rebut els següents noms: en el segle XVI Carrer de L'Hospital, entre el segle XVII i 1.887 "Salón", nom que durà fins a la guerra civil quan se li posa el nom de General Franco.

El nom actual, posat a l'any 1.979, té com a referències: Espanya ha tingut

vuit constitucions, la de 1.812 anomenada de Cadis, las de 1.837, 1856 (que no arribà a esser promulgada), la de 1.869 després del destronament d'Isabel II, la de 1.876 de la restauració de la monarquia amb Alfons XII, la de 1.931 de la II república i la de 1.978 que és la que ha donat nom a aquest carrer.

20.-Carrer d'es Convent: nom molt antic; limitava el quadrat per comunicar el carrer d'Orient amb la Ronda Migjorn, té moltes travessies perquè és un dels carrers més llargs de la vila.

Aquest nom ve donat perquè el convent de Sant Bonaventura, de pares franciscans hi està situat.

21.-Carrer de Sa Doberia: antigament, a l'actual passeig de Jaume III, on hi ha l'estàtua, hi havia una doberia, on s'arreglaven les pells dels animals per poder

utilitzar-les la indústria. A la darrera reforma de la nomenclatura urbana se li va donar aquest nom al carrer "Alférez Palmer", situat just devora el passeig, entre els carrers: Sindicat i Hispanitat.

22.-Grup Escolar: és el carrer de les escoles públiques. Comunica el camí de Ciutat amb la ronda Migjorn. El seu nom el trobam documentat per primera vegada cap allà els anys 50.

23.-Plaça Espanya: primer va rebre el nom de la Plaça, entre l'any 1.892 i 1.920 es va dir Plaça Major i després en temps de la guerra civil se li va posar el nom que encara duu actualment; Plaça Espanya.

24.-Carrer de l'Esperança: porta aquest nom a partir del segle XVII. Es un nom d'origen eclesiàstic.

Comunica el carrer dels Bons Aires amb el carrer de la Fira i està en línia recta amb el carrer de L'Estrella.

25.- Carrer de l'Estrella: va del carrer Jaume II fins al carrer de Sa Fira. Es un carrer del període que va del segle XVII fins a la guerra civil quan li és imposat el nom de Miquel Rubí. A l'any 1.979 se li tornà donar el seu primer nom.

26.- Carrer de Sa Fira: nom posat en el segle XVI però abans ja era conegut com el carrer de Mn Sureda, on hi havia la casa dels propietaris de s'Aguila que era la família Sureda. Després de la guerra civil se li va imposar el nom de General Goded fins que a l'any 1.979 va tornar rebre el del Carrer de Sa Fira. Aquest carrer tenia molta activitat en temps de fires i encara ara hi ha bastants de comerços.

PERRUQUERIA
FINA

C/. D'es Vall, 49

Plaça Espanya, 11. bis.

Born, 7 Tel. 66 02 75

JOIERIA - RELLOTGERIA
COMPOSTURES

Olegario

TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL

Destilerias Reunidas
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA**

La vestidura fa la figura

Allò que ens enrevolta, el marc quotidià on anam passant dies i empenyent anys està atapeït de coses. Coses familiars, properes, senzilles i amigues. Coses que tocam, que emparam: coses que, d'alguna manera són un poc nosaltres —i nosaltres d'alguna manera som un poc elles—.

A LA RACONERA, a vegades, amb la paperassa se n'hi amunteguen, de trastets d'aquests. No és gaire difícil trobar-hi, barrejats amb els papers i la pols, els objectes més impensats o les coses més casolanes. No és estrany descobrir-hi alguna de les peces a les que es refereix el refrany que encapçala les nostres retxes d'aquest mes: els vestits.

I a tal vocabulari ens referirem: la roba, els ornaments (o "ADORNOS" que diria certa senyoreta de nas fi i mostatxet dissimulat), les joies... cercant tan sols fer una aturada brevíssima sobre alguns mínims conflictes lèxics que se'ns presenten a l'hora de donar nom a algunes d'aquestes coses tan avinents i tan nostres.

I és que en l'esmentat camp lèxic fruiten en mala hora una quantitat enorme de barbarismes. L'arrelament de tals mots és explicable perquè, aquestes, solen ésser paraules d'ús molt sovintejat en el llenguatge habitual, la qual cosa fa que sien fàcilment reduïdes a l'oblit les mallorquines a causa de la invasió pertinaç de les seves equivalents castellanes (o fins i tot d'altres orígens).

N'hi ha alguns de castellanismes, com és el cas

extrem de dir "SOMBRE-RO" en comptes de l'humil "capell", que de tan obvis, sembla mentida que puguin sobreviure, però ja ho crec: "forasterismes", grandiosos com unes cases de possessió, que es fan servir amb la major tranquil·litat del món: "BOLSO" (per bossa), "ESTUTXE" (per estoig), "REBECA" (per jaqueta)... Mencio especial mereixen dins aquest grup dos casos: "TRAJE" i "PANYO". Pel que fa al primer hauríem de substituir-lo per "vestit" o "mudada" (si es vol usar en el sentit del castellà "terno", és a dir, conjunt de pantalons, guardapits i jaqueta de la mateixa roba, es pot emprar la paraula "tern"). En quant a "PANYO" ("Un traque de panyo bo") és explicable el castellanisme degut a les connotacions pejoratives (per humiliat o senzillesa) que es deriven del corresponent català: "drap" (l'expressió vulgar "conec el panyo" és fàcilment substituïble per: "conec el bestiar" o "conec l'estrofa").

Dins un terreny tan important com és el dels vestits ("Vestiu un bastó i semblarà un senyor") trobam certs castellanismes ben característics (freqüents en el nostre maltractat mallorquí de cada dia): mots castellans pronunciats a la catalana:

"TAPARRABOS", "PULSERA", "ALHACA", "COMBINACIÓ", "CEPILLO", "ESMERALDA", "BLUSA"... Mots castellans que fins i tot conserven sons propis del castellà i inexistents en mallorquí, com és el cas de la Z de "ZUECOS" ("esclops") o el més estrambòtic de la paraula cata-

lana (i internacional) "pijama" (que hem de pronunciar: pi-ja, com a Jaume, -ma, com a Maria i que sovint sona: PI-JA, com al castellà "Jamás", -MA, com al castellà "mano").

Com que del que es tracta és d'aprendre a no sopegar amb la pedra del barbarisme (o com dirien al Principat "saber-se cordar les calces") recordarem dos dels símptomes que ens faren tèmper que alguna cosa no marxa i convé posar-hi esment a fi de polir la nostra expressió en llengua catalana a fi que sia millor cada dia (i anem amb compte perquè com és ben sabut "A la millor roba, s'hi veuen més les taques").

El sospitat castellanisme es pot descobrir:

a.-Amb els acabaments dels mots, per exemple: -ON, és terminació castellana: "MANTON", "CAMISON", "CINTURON", seran en conseqüència barbarismes impropis.

Altres finals de mot que ens han de fer "olor" de castellà (recordem que voler conservar la nostra llengua no va en contra de la castellana sinó que del que es tracta és de "dominar-les" a totes dues) són:

-ERO, -ERA: "XISTERA"
-URA: "HETXURA"
-ILLO, -ILLA: "CEPILLO", "CORDONCILLO"

b.-Amb la pronunciació castellana de les vocals: "BONETE", "ESTUTXE", "GABAN", "GRANATE".

I com que el prestatge d'aquest mes de la nostra RACONERA ja està més que curull i no convé de cap manera estirar més el braç que la màniga, acabarem amb una llista breu d'alguns mots als quals podem recórrer si ens hem de vestir sia a la moda o al gust del consumidor que és el que paga, això sí tenint sempre present l'antiga di-

ta: "Una bona capa, tot ho tapa".

Barbarisme - Forma Correcta

Albornós . . .	albornús, barnús
Alhaca, Alhaja . . .	joia, joell
Bavero	bata
Bisuteria	bijuteria
Blusa	brusa
Bolso	bossa
Bonete	bonet
Brassalete	braçalet
Brill/brillo	llucentor, brillantor
Brotxe . . .	agulleta, travador
Calçoncillos, o slips .	calçons blancs, ... de davall
Gamisson . .	camisa de dormir
Cepillo . .	espalmador (-doret)
Cinturon . .	cinturó, corretja
Combinació	faldetes
Cordoncillo	cordonet
Corpinyo	cosset
Costurero . .	tauleta de cosir, vetllador, costurer, cosidor
Esmeralda	maragda
Estutxe	estoig
Gaban	gavany
Gemelos . . .	botons dels punys
Granate	granat
Hetxura	forma
Llaç	llaç
Manguito	manegui
Mantón	mantó
Mono(vestit de feina) .	granota
Prenda	peça
Pulsera . .	bracerola, polsera
Quilat	quirat
Rebeca	jaqueta
Ropero	guarda-robes
Saio	jaca
Nacar	nacre
Panyo	drap
Peineta	pinta
Platino	plati
Sombrero	capell
Sostens	sostenidors
Taparrabos	tapaculs
Tejanos	texans
Textil	tèxtil
Tirants	retranques
Topacio	topazi
Traje . . .	mudada (d'home), vestit
Vaquero	vaquer
Xaleco . .	guardapits, armilla
Xistera . .	capell de trona, trona, motxina
Xubasquero . .	impermeable
Zueco	esclop

Ja hem complit dos anys de vida. Dos anys durant es quals, mensualment hem acudit a sa cita amb sos nostros lectors. En companyia d'es meu secretari es mussolet hem celebrat ses efemèrides i, com ja sabeu, és més viu que un covó d'alatxa, ho vol recordar especialment a un tal agorer que en un acte mos va pronosticar un parell de mesos d'existència. Un dia d'aquests pegaré una volada fins a la Seu i li diré que per molt llest que es pensi ser aquesta si que no l'ha endevinada.

Mai no m'ho haguera pensat, però és cert. En Llorenç Ponset ha deixat es "platillos", a un racó i s'ha retirat de sa Banda de Música. Motius? No ho sé, però volant volant per aquí dalt me fa cara que tot es qüestió de festetgera devers es café de Can Moi. Bono, cadascú sap lo que li convé. Però què volem què vos diga? No faig mes que pensar en lo que puga ser sa Banda sense en Ponset. Tanmateix no en trobaran d'altre amb aquell "salero" i amb aquells mostatxos. I saps que hi anava d'arveixinat!

Diu es meu secretari que per molts d'esforços que han fet redactors d'aquesta casa per entrevistar es batle en dues ocasions distintes, Don Toni sempre ha tengut bony o bua (com que té tants de càrrecs!) per sortir-ne escapol. Com si li haguéssim de fer impertinències en lloc de donar-li sa paraula.

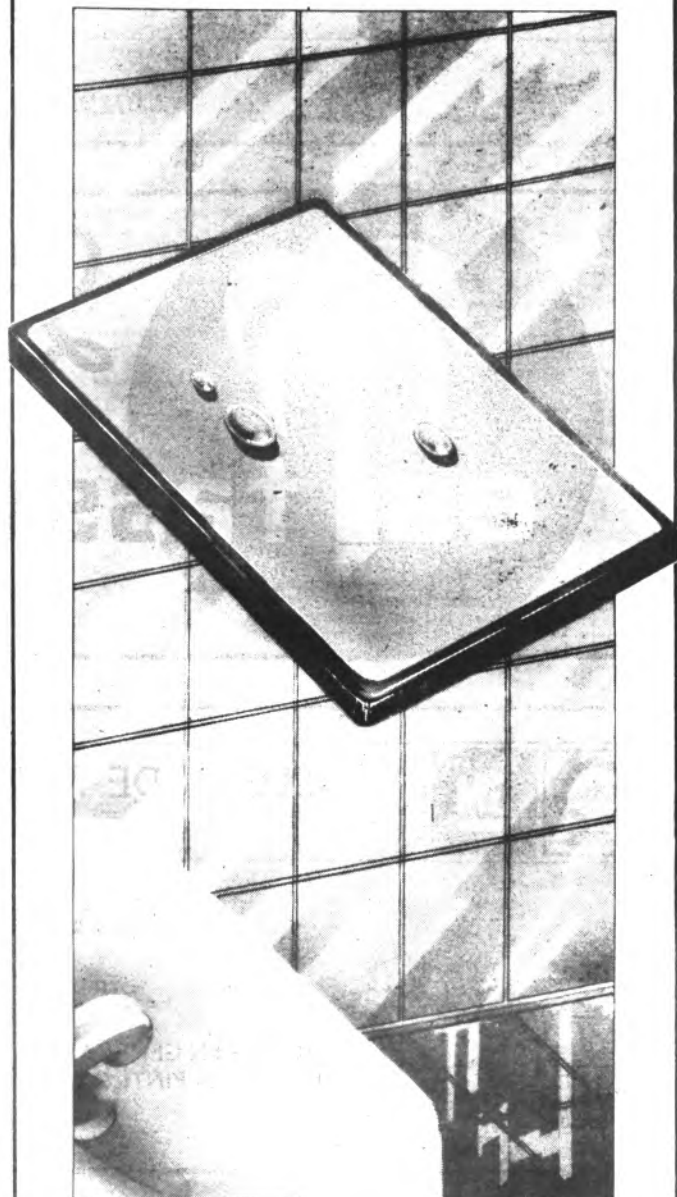
Noltros hem complit. Es ell qui s'automargina.

Quan vaig de Gràcia cap a ses voltes de l'església veig es mostrador d'una llibreria que tot són pàgines obertes d'una determinada revista de veu molt esquerdada. En canvi, a sa nostra els se ve just mostrar-la. També he sentit contar que si qualcú hi va per comprar LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE, però per lo que sigui no s'en recorda bé des nom, li donen gat per llebre sense dir-li res. I és que n'hi ha que per dur s'aigo cap allà on els se convé són més durs que una roca.

Ah! i sense voler fer-me pesat, record al Sr. Regidor de Cultura, que an es ròtul d'es quarter municipal encara hi figura certa inscripció amb so nostro topònim escrit en "la lengua del imperio".

I per acabar, una petita suggerència a més d'un membre municipal de sa Coalició Popular: abans de xerrar en es plens —hi ha ciutadans i poden veure es ridícul— que estigui segur de ses seves afirmacions. Perquè això en bon mallorquí se diu aficar sa pota. Res més, ara són ses Fires, d'uis a vendre sa mal-sofridura. Si la vos compren i no las vos tornen, haureu fet una bona barrina. Bones fires a tots!

*Armonia y Calidad
a su "Servicio."*

Lisa y llanamente.

PREFAMA

Materiales de Construcción

Exposición en Palma:
C/ Archiduque Luis Salvador, 84
T. 25 16 31 29 29 97

Alicante:
Gran Vía Asima, Manzana 17, Solar 14
Polígono Son Castelló, (La Victoria)
T. 29 40 04

Llucmajor:
C/ Pedro Roig, 29
T. 66 01 50 66 01 54

Arenal:
Carretera Militar, 522
T. 26 22 38

Cala d'Or:
Avda. Bienvenidos 17
Tel. 65 77 32

grafimut

Ignasi Mut Tomàs

IMPRENTA - PAPERERIA - ESTAMPACIO PER CALOR

Bisbe Taixaquet, 60 - Tel. 66 00 69 - LLUCMAJOR

La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa, 37

Teléfono 66 04 69

LLUCHMAYOR - Mallorca

ISLEÑA DE MOTORES, S. A.

Concesionario Oficial

COLABORADOR

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

TALLERS LLUCMAJOR

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR (Mallorca)

Avicola

AVICOLA MALLORQUINA, S. A.

OFICINA: C/. Antoni Garcias, 43 - Tel. 66 09 40

GRANGES: Son Pieres - Camí de Ca s'Hereu Tel. 66 07 23 - LLUCMAJOR

esports

UN CUMUL DE DESENCERTS

A l'anterior edició, en aquest apartat dedicat al C. F. Lluçmajor vos anunciàvem oferir-vos la llista de la junta directiva que aquesta temporada regirà els destins del club vermellós. Idò bé, això no pot ser ni per aproximació. Ni hi ha directiva només figuren uns noms i res més —ni hi ha organització, ni es cuiden les relacions públiques, ni res. En una paraula, un cúmul de desencerts que es fa extensiu a l'equip i a tot l'engranatge.

N'Antoni Oliver —que és el que exerceix actualment com a president encara que no ho sigui— si tota la culpa era seva, d'allò que passava i li vaig contestar que no tota però en part, sí, que ho era. A aquest allot, nou a les files futbolístiques, li hem d'agrair que el club no hagi desaparegut. Però, alerta! que en aquest pas valdria més no haver començat. Si tu, Toni, a més de costar-te doblers, has de ser jugador, president, encarregat dels assumptes federatius i altres herbers, això no durarà d'aquí a Nadal. T'ho vaig dir personalment i t'ho repetesc... rodeja't d'homes valuosos —que n'hi ha— i treballadors que estimen l'entitat, t'ajudaran en la seva inexperiència i et donaran consells que et serviran molt útilment. Record, sense anar més enfora, la temporada passada, on hi havia una directiva senyora amb solvència que fins i tot va merèixer els elogis d'En Jaume Adrover (president del C.D. "ESPAÑA") i això que l'equip era dolent, però ara ni hi ha directiva

C.F. Lluçmajor.

no molt manco, equip.

I entrant de ple dins l'equip que entrena en Miquel Sacares, vull dir, que això no pot anar pitjor. Estic d'acord que no hi ha més cera que la que pren. Però senyors, hi ha alguns jugadors que ni tan sols peguen bé a la pilota. I per a més "inri", juguen (?) a un lloc completament fora de la seva demarcació.

L'últim encontre que vaig presenciar (Lluçmajor-Juve), ja va ser massa, començat pel porter i acabant per qualsevol jugador.

La primera part, encara que no jugàrem bé, va ser passable. Es va arribar al descans amb un empat a 1 gol. Marcaren els visitants per un error del porter Garí, que el pot tenir qualse-

vol, però que si l'allot no juga protegit per una defensa sòlida, als seus 17 anys, el faran fracassar. Començar la segona part amb n'Antoni Clar de llibre. Però, ¿com pot jugar en Toni en aquest lloc si mai no ha sabut pegar de cap? I això que durant el primer temps havia estat el centrecampista que més pilotes havia pujat a la davantera, i per a si fos poc, en M. Roig, havia passat de centrecampista.

El capità Alejandro compleix de lateral, però el seu concurs és molt més necessari a la mitja o a la davantera. Quant a en Manresa, el jugador de més classe que té l'equip, juga a desgana, fa la "guerra" pel seu compte i està completament desmoralitzat. A aquests ho-

mes els hem d'aixecar l'ànim. En Sacares tampoc no rendeix el que caldria esperar, en Paco Catalan lluita tot sol i no pot fer res. Quant a en Carbonell i en Bauçà estan dins una línia mediocre: normal, ho poden fer molt millor, i dels altres, què voleu que vos digui...!

Esper que aquesta crítica sigui constructiva, l'he escrita amb aquest fi i no cregueu que l'entrenador tenguí tota la culpa, l'home que en aquestes hores, és quasi segur, que s'arrepenteix d'haver-se aficat dins aquest truí. Però cal continuar, Miquel, tots tenim la nostra responsabilitat i s'han comès errors, encara tenim temps per rectificar.

Joan Quintana.

PASTISSERIA - FORN

Roser

ESPECIALITAT EN ENSAÏMADES

C/. Font, 74 - Tel. 66 02 24 - LLUCMAJOR
Auto Servei: S. Llorenç, 78 - Tel. 66 06 69

C.D. España, l Preferent**LLAÇOS D'AMISTAT**

Dia 29, festivitat de Sant Miquel i la fira, es jugà un amistós oficial entre l'"Espanya" i el "Llucmajor", cosa que feia molts d'anys que no succeïa. Resultat apart, victòria de l'"Espanya" per 3-1, ens congratulam de l'harmoniosa relació dels dos clubs llucmajorers que sembla que d'una vegada per totes, volen treballar conjuntament per realçar el futbol a la nostra ciutat.

Després, una coca, fou el colofó d'un partit entretingut que es jugà en una total esportivitat pels dos components.

Quant a la lliga l'"Espanya" neda dins aigües netes: una victòria, dos empats i una derrota (a l'hora d'escriure aquestes línies) el mantenen als llocs tranquils de la taula classificatòria; un lloc que ha de con-

servar i potser millorar, sense pressions, en companyonia com fa estona que no hi havia, i en la constant del treball.

Seria temerós exigir a aquest equip, prou tendre, sacrificis desmesurats per aconseguir coses inassolibles; sense dubte la paciència és la virtut que tots hem de tenir si el volem en l'aire. Tenim en contra una plantilla sense figures, però nostra, amb gent que topam cada dia, que hi posa el que té, que lluiten pels colors que defensen i que en definitiva ens defensen a tots.

No cal fer-se massa il·lusions recordant la IIIa divisió, la temporada promet ésser competitiva i pretenir aires de superioritat no pot ser mai beneficiós.

La manca de capacitat golejadora es compensa amb

M. Ferrer, central C.D. España

una defensa sòlida, creim que amb el temps s'aconseguirà un equip compensat en totes les línies que de segur darà goig als aficionats.

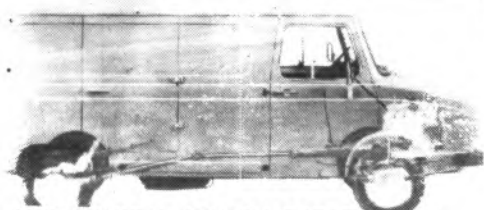
Però, el que creim de veritat important és la passa donada en bé del futbol llucmajorer. De la ajuda

mútua dels dos equips, esperam continuada ja per a sempre, ens beneficiarem tots: aficionats i esportistes.

Aquesta és la gran victòria.

Bones fernances de fires.

Jaume M.

FURGONETA SHERPA DIESEL

6 velocitats
6 litres per 100 Km.
motor de 1800 c.c.

**TRIUMPH
ACCLAIM**

Un automòbil compacte, complet i amb un increïble nivell d'equip. La seva avançada ingenieria el converteix en un vehicle dinàmic i del baix consum de 5'8 l./90 qm.h. Gasolina normal. Manual de 5 velocitat i en versió automàtica.

VENDA I SERVEI A:

Austin

Morris

Jaguar

Rover

Triumph

LLUCMAJOR
Taller BERTON
Carr. Campos s/n.
Tel. 66 08 92

PALMA
Auto Freno Oliver, S.A.
C/. Aragó, 138
Tel. 27 82 46

OPTICA MONSERRAT
(Optic Diplomat)
Taller propi

Plaza España, 4 Tel. 66 05 10

NOVETATS MONSERRAT

Confecció, gènere de punt
perfumeria, llenceria i articles
per a bebé

Plaza España, 4 Tel. 66 05 10

Juvenils C.D. España**A. VIDAL TORNA DIRIGIR L'EQUIP**

Ha començar una nova temporada per als juvenils del C.D. "ESPAÑA" que com ja fa varies temporades continuaran jugant a II regional (Grup B). A l'hora d'escriure aquestes línies s'han disputat dos partits del campionat. El primer, guanyat al Ses Salines per 6-0, amb gols d'en Salom (4), Eusebi i C. Tomàs, i al segon partit, per la mínima: 1-0.

La plantilla espanyista és la següent: Rafel Guasp, Joan Jaume, Baltasar Cardell, Rael Benítez, Cosme Tomàs, Bernat Llobera, Jeroni Tomàs, Josep L. Taboada, Miquel A. Salom, Eusebi Alvarez, Joan Mora, Joan Garau, Bernat Garí, Sebastià Morell, Salvador Bosca, Lluís F. Otero (P), Joan Fuentes (P) i Manolo.

Juvenils C.D. "España".

Com a entrenador torna n'Antoni Vidal i presideix, un altre, en Miquel

Cànaves. A tots, i a la resta dels membres que componen l'engranatge juvenil,

els desitjam la millor sort.
Quintana.

RENAULT

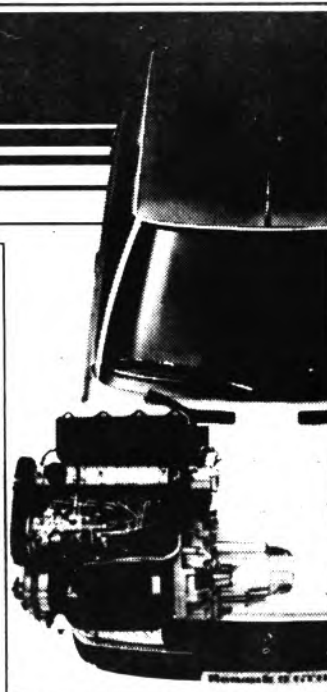
RENAULT 9 DIESEL

Velocidad:
146 Km/h.

Consumo:
4,4 litros

5
velocidades.

Nuevo motor
Renault Diesel.

Le esperamos en:

Bartolomé Jaume Nadal

Hispanidad, 17-19 Teléfono 66 01 40 LLUCMAJOR
Exposició a S'ARENAL: C/ Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01

Infantils i alevins del C.D. España

BON COMENÇAMENT

M'estic referint en concret als infants del C.D. "España" ja que fins al moment actual, han començat amb bon peu i han obtingut resultats positius a les seves tres primeres confrontacions.

Ha començat el campionat de I Regional (Grup B) el passat dia 19 de setembre amb la visita a Capdepera per enfrontar-se a l'"Escolar", on es va aconseguir el primer positiu de la temporada amb l'empat a un gol, aconseguit per Llorenç Mòjer. Una setmana després s'aconseguia una bona victòria (4-0) contra el Petra amb gols d'en Mòjer, Salom, Bonet i Servera. I finalment, al manco aquest és el darrer resultat que coneixem, es va aconseguir un altre positiu empatant a zero gols amb l'Alcúdia contra el titular d'aquest nom.

He de dir també, que enguany figuren un altre cop, formant el tàndem de direcció en Llorenç Sastre i en Jaume Paniza, presidits p'en G. Paniza.

La plantilla per a aquesta temporada és aquesta: B. Noguera (P), C. González (P), R. Fuentes, B. Salvà, F.M. Guerrero, Andreu Bonet, Joan J. Jiménez, Antoni Martí, J. Cano, Antoni Servera, Llorenç Mòjer, Antoni Agulló, R. Ramos, Gabriel Adrover, Miquel Magaña, M. Matas i Antoni Garau.

Quant als alevins, encara no han començat el

Infantils C.D. "España".

Alevins C.D. "España".

campionat de I Regional (Grup A) —ja ho hauran fet l'1 d'Octubre— amb la visita a l'Escolar, equip representatiu de Capdepera i Cala Ratjada.

Continua com a entrenador en Miquel Bujosa i s'ha incorporat com a ajudant seu en Jaume Manresa

Mòjer, destacat jugador que va defensar els colors del C.D. "España" i el C.F. Lluçmajor, i com a president, en G. Paniza.

Els jugadors de l'equip són: M. Villena (P), G. Garcias (P), C. Garau (P), F. Romero, J. Costa, M. Ginard, Nofre Riera, S. Martí,

A. Galvez, A. Garau, M.A. Corbalán, M. Montalvo, A. Montalvo, J. Janer, V. Matas, M. Cirer, Amengual i Cardona. Tant els infantils i alevins els desitjam molta sort en aquesta nova temporada.

J.Q.C.

Muebles JAUME
 Convento, 109 - Tel. 66 03 50
 LLUCMAJOR (MALLORCA)

Sabates Can Gramet

**VENDA DE MOSTRES
 PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
 LLUCMAJOR

DIA DE LA VELA AL CLUB NAUTIC S'ARENAL

Continuant el costum de cada any, el C.N.A. mobilitza tots els regatistes de la badia de Palma i voltants, organitzant no un dia, sinó més d'una setmana de regates per a totes les classes, o almanco, les més representatives, dia 13 d'agost i fins dia 28, la badia de Palma es veu engalanada per les veles de més de dos-cents vaixells que enguany han participat a aquest trofeu. Una complicada organització a causa del gran nombre de participants, no hi hagué errors, la qual cosa demostra que els organitzadors tenen ganes de treballar i en saben.

Els guanyadors de les classes menors foren els següents:

Classe 420: EXOCET - Balaguer i Torralba.

Classe Finn: DESPIS-TAT - J. Cazador.

Classe Lasser: L. Garcia.

Classe Europa: BAR-RACUDA SPRES - J. Estarellas.

Classe Snipe: RAVI - Sanmartín i Novell.

Classe Crucero micro: ORION - P. Ribas.

Classe Optimist "A": PIRATA: M.A. Llodrà.

Classe Optimist "B": S'ESQUITX - A. Campins.

Classe Optimist "C": HALCON - M. Covas.

Classe T.D.V. Lleugers: F. Company.

Classe T.D.V. Feixucs: A. Estarellas.

Com es pot veure les classes participants varen ser

moltes i la qualitat encara va ser millor.

Creuers.

Els creuers també tingueren la seva regata, encara que estàs deslluïda per la manca de vent i les continuades roladetes, que oblidaven als patrons a estar ben atents.

La participació del nostre poble quedà assegurada per dos vaixells l'"SCORPIO" d'en Toni Jordi i el "THOR" patronejat per Jaume Clar que no és l'armador.

La sortida, que es donà amb retràs i que més d'un es despistà per aquesta causa, va quedar situada a prop del C.N. i trenta-vuit iots prengueren la sortida, cap a una balissa situada a una milla cap a mestrall que havia d'esser deixada per estribor. Incomprendiblement els primers vaixells la deixaren per babor i els altres feren lo mateix, només es veié un vaixell, el "Capitan chimista" d'en G. Chacartegui que s'acostava clarament per deixar-lo per estribor, però al final va optar per voltar com els altres, la qual cosa li va fer perdre un parell de llocs. Cal destacar la gran esportivitat d'aquest patró, ja que ell sabia ben cert que havia de deixar-se per estribor i si així ho hagués fet, lo més segur és que s'hagués desqualificat tota la flota per mor de les protestes de la resta d'iots, i ell hagués

quedat com a guanyador.

La regata va continuar cap a vira s'illa d'es Cec en spi i molt poc vent i un cop virada aquesta illa la flota quedà xapada en tres parts, els vaixells grossos que anaven davant i els primers dels petits passaren, i la resta va

quedar dins una encalmada que durà més d'una hora, i d'aquest grup encara es prengueren dues opcions: els que decidiren anar a terra, hi quedaren, i els que sortiren cap a defora pogueren aprofitar qualque bufadeta de vent, per sortir-ne, finalment després entrà vent del nord.

Una milla abans de virar a balissa de Cala Gamba, quan entrà el vent, tots els vaixells de cenyida oberta amollaren escotes, perquè els sobrava el "barlovento" però arribada a aquesta distància hi hagué un altre vent, i tots hagueren de fer un parell de bordades per poder passar, lo bo va ser que els que venien al darrera, quan veren el que els passava als de davant, es posaren a cenyir rabiosa-

ment, però tampoc els servi de gran cosa perquè tanmateix a causa d'aquest estrany vent tots quedaren al mateix lloc i hagueren de fer les mateixes bordades dels altres.

Hores més tard, i als locals del C.N. nou de S'Arenal es va fer l'entrega de trofeus, els guanyadors de cada classe foren aquests:

Classe II i III "C": OTARI de F. Ecker.

Classe IV "C": FORASTERO de A. Sorilla.

Classe V "C": RUDO de V. Segura.

Classe VI "R C": BAR-RACUDA de A. González.

Classe VI "C": CADUFO de P. Siquier.

Classe VII "C": MAR-COSA del Sr. Mulet.

L'SCORPIO de Toni Jordi es retirà i el THOR de J. Clar va quedar el 6è de la seva classe.

Des d'aquestes planes volem donar les gràcies a D. Jaume Rosselló el qual amb tota amabilitat ens passa les classificacions abans de ningú.

JAUME CLAR.

FOTO CLAR Perfumería

Reportatges, Fotos d'estudi
carnets. . .

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFÍQUES
VENDA DE CARRETES. . .

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

SERVEI D'AIGUA A DOMICILI
CISTERNES DE VARIES CAPACITATS
MOTOR ELEVADOR D'AIGUA
AIGUA PROPIA DE SON EIXIDA
CAMIONS GRUA

TRANSPORTS MANRESA

Carrt. Campos, s/n - TALLERS BERTON - Tel. 66 08 92

Particular: La Estrella, 13 - Telèfon 66 06 40

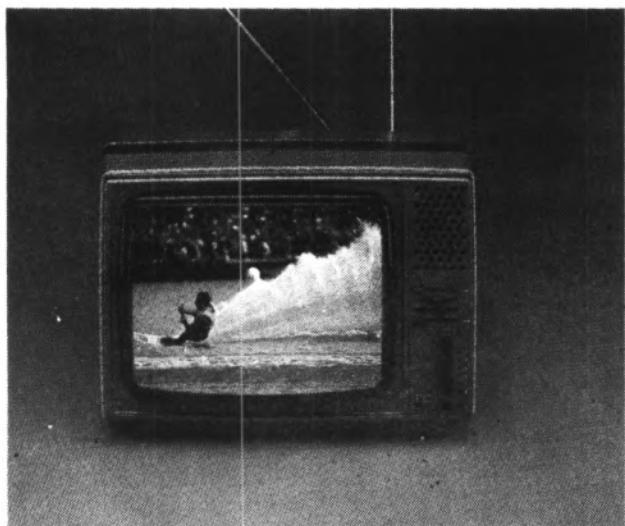
LLUCMAJOR

S'ARENAL C/. Platja Telèfon 26 65 95

BAR - MUSIC CA'N TANO

SI CERQUES UN AMBIENT
AGRADABLE, AMB LA
COMPANYIA DE LA MILLOR
MUSICA D'AVUI,
T'ESPERAM AL
C/. D'Es Vall, 2

CA'N BERNAT

TV COLOR
16" — 12 volts (bateria) i 220 w.

Carrer Sant Miquel, 51
Tel. 66 09 92 LLUCMAJOR

BAR TABU

VOS OFEREIX ELS SEUS
SERVICIS

TAPES VARIADES
AMBIENT AGRADABLE

Plaça Espanya, 26 - Tel. 66 00 45
LLUCMAJOR

sa teulera

PLANTES D'INTERIOR I EXTERIOR
CENTRES - RAMS DE NUVIA
CORONES

FLORS I PLANTES DE TELA
DECORAM ESGLESIES
ARREGLAM TERRASSES I JARDINS

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76
Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59

CERAMIQUES, VIMET, VIDRE
I PEÇES DE FANG

ENCARRECS PER A TOTS SANTS

PONEMOS AL SERVICIO DE
TODOS USTEDES NUESTROS
AÑOS DE EXPERIENCIA

El món del bàsquet a Lluçmajor

JUNTA DIRECTIVA

A l'assemblea extraordinària celebrada dia 15 de setembre es presentaren els nous càrrecs de la Directiva, aprovant-se la formació de tres Comissions: una esportiva (formada p'en Tomàs Cantallops, en J. Llompart i com a vicepresident, en Joan Sastre, i tots els entrenadors). Una Comissió econòmica (formada p'en Miquel Salvà, na Francesca Feliu i en J. Noguera com a vicepresident), i la tercera Comissió, de relacions públiques, formada p'en Damià Font, en B. Comas i el vicepresident, Miquel Martí. Com a secretari, en Tomeu Rosselló i el càrrec de president l'ocupa, com la temporada passada, en Miquel Gual.

SOCIS.

Actualment el número de socis és d'un centenar, i enguany es prepara una campanya dirigida als pares dels jugadors i altres simpatitzants, perquè donin una petita ajuda al Club, a més de preparar les campanyes de cada any, de loteria per a Nadal i altres sorteigs per ajuda a l'economia del Club.

El suport econòmic el donen els mateixos socis i algunes subvencions que poden arribar, encara que mai no es sap ben bé en què consistiran, ja que depèn dels doblers que arriben a la Federació de Bàsquet, la qual fa la distribució entre els Clubs en proporció als equips que té federats.

DIFICULTATS.

La principal dificultat que existeix és la poca col·laboració amb la que es compta en un Club com aquest, tant de part dels pares dels allots com la dels propis jugadors. Si existís una mica de col·laboració i més solidaritat podria existir un Club model, ja que es tracta del Club amb més fitxes de Mallorca i enguany es presenten 10 equips federats, amb tots els problemes que això comporta.

Equip Senior Masculí.

Junior, Senior femení.

UTILITZACIÓ DEL PAVELLÓ.

En aquest moment no existeixen encara cap classe d'horaris referents a la utilització del Pavelló pels diferents esports, a causa de les condicions en què es troba el Pavelló.

FITXATGES.

No hi ha res a destacar

quant als nous fitxatges. El Club compta amb els mateixos jugadors en el que es refereix a categories superiors: nous fitxatges són els dos equips de minis tant femenins com masculins.

IMPORTANCIA DE L'ESPORT BASE.

A causa de les campanyes fetes l'any passat, és el

més elevat de Lluçmajor, campanyes que continuaran dins aquest any, ja que s'ha sol·licitat una subvenció per a tal cosa, i l'experiència d'anys passats creim que ha estat molt positiva encara que es comenti lo contrari, perquè reunir a un poble com Lluçmajor 200 allots, no s'aconsegueix cada dia.

Jaume.

UNA PESCADA DE XERNES

Lo que vos contaré, maldament vos paresqui una rondalla, mos passà a quatre amics, no fa gaire temps.

Si vos ho cont és perquè crec que és digne de contar i a més d'un li pot servir per experiència.

Devia esser a mitjan mes de juny, quan un bon dia, després d'haver-ne conversat molt de temps i haver-ho organitzat lo més bé que vàrem sobre, mos deci-

dírem anar an es fort des francès a fer una pescada de xernes. Abans de partir es problema que teníem era si n'agafàvem un parell com les duriem, si eren un poc grosses.

Després de preparar uns volantins especials, amb hams que si un bou els se menja, no crec que haguesin tornat sortir per allà on voltros ja sabeu, de dos-cents metres de ginya, i un

parell de guants cada un, per si ses mans totes soles no bastaven. No mos oblidàrem de bona menjua i vi a rompre i whisky i conyac, en una paraula que no faltàs res.

En Toni era es patró, jo es navegant, o sigui els qui els havia de dir on era es lloc; i després dúiem es dos pescadors, quasi professionals, en Jaume i en Tolo.

Es dissabte horabaixa,

amb bon temps i molta bravagera de lo que agafariem, mos fèrem a la mar amb un velar de nou metres, que no feia molt de temps haviem anat a cercar amb so patró de sa península i encara no era, vull dir, no estava ben amarinat de tot. Cap a Cabrera manca gent, i sense cap mena de problemes, quan ja érem a dins es port, en Tolo, preparat per fondejar, diu an es patró: "Dóna un poc enrra i no farem un caramull de cadena" i es patró contestà: "No en duim està espanyada".

Res això queda així. A en Jaume li pegaren ganes d'anar a un lloc i quan va haver acabat, tengué problemes amb sa bomba, i cridà es patró per saber com funcionava allò, però es patró li digué: "Tampoc no funciona això. Si qualcú té cap feina què fer que la faci per sa borda. Com que vaig veure que es dos pescadors se miraven amb mala cara jo els vaig dir: "No vos preocupeu que això és un velero i manco mal que ses veles sempre funcionen. Però es patró contestà: "Sa major està espanyada però així mateix la podrem emprar, en cas de necessitat; i es dos pescadors encara varen fer més mala cara.

Sopàrem lo més bé que vàrem saber: vi, no en faltà; en buidàrem dues i després, contant històries de la mar, en buidàrem una altra de Whisky i a les deu érem a dins es llit,... bona nit.

A les quatre amb fosca negra mos aixecam. Jo cerc es rumb damunt sa carta i el don an es patró; i per en-vant cap a sa pesquera falta gent. Es dos pescadors guaitaren i digueren: "Suposam que no mos necesstau" i se'n tomaren a dormir sa moixa de sa nit passada. Arribam en es lloc. Cridam es pescadors i provam. En Tolo va esser es primer que li amollà i digué: "No... i... és fons això; seran grosses per aquí" Quan se'n donà compte va haver amollat dos-cents metres de ginya i no arribà an es fons.

Com que des d'es fort

Motor Balear, S. A.

C/. Aragón, 11 - Telfs. 46 36 00 - 04 - 08 - Palma de Mallorca

**A LA FIRA DE LLUCMAJOR
ES PRESENTARA EL NOU
FORD FESTA 84**

**COL.LABORADOR
OFICIAL DE
MOTOR BALEAR, S.A.**

*Rafel Tous Juan
C/. Pescadors, 2
Tel. 66 03 03
LLUCMAJOR*

no se veu terra, amb so ganxo mos situàrem i vàrem decretar que haviem passat un poc i que haviem de fer una bordada per enrera. Es patró posà es motor en marxa i quan vàrem esser an es lloc, aquesta vegada sí, arribàrem an es fons.

"No piquen" va dir en Tolo. "Hauriem de fer una bordada" va dir en Jaume; i es patró donà voltada a sa manivela d'es motor, perquè s'arrancada tampoc no funcionava; i bé le n'hi donà de voltes, però, ni per aquestes. Jo com que vaig veure que an es pescadors no els feia cap gràcia ni cap rialla, dic: Venga, posau ses velles mestres i traure es rumb cap a Mallorca que amb so poc vent que hi ha arribarem fosca negra. I sa veritat és que no n'hi havia ni mica de vent. Vaig devallar a treure es rumb i quan vaig sortir ses cares des pescadors estaven verdes, blaves, grogues i de tots es que vos pogueu imaginar. Me va dir que qualche cosa no anava bé. En Jaume i en Tolo se buidaven ets ulls cercant un vai-

xell o terra; i quan els vaig demanar què passava, amb so cap m'assenyalaren sa vela. Alç es cap i quan vaig veure es desastre me vaig haver de seure. Sa vela major estava esqueixada de cap a cap però afegida amb grapes això que empen per unir es papers.

Aquí en Jaume exclamà: "Toni, digues-mos... ¿què és que no està espanyat? així no mos donaràs més esglai." I se'n varen anar a jeure per no passar pena.

Es vent venia de darre-re, si és que n'hi havia gens. I amb s'espi i sa major, que cada hora s'esqueixava un pam, o més encara, i gràcies que el vent era molt fluix, entradeta de nit, perquè Déu va voler, arribàrem a Mallorca.

Quan vàrem haver desembarcat es Patró va dir: "Bono ja hi tornarem un altre dia" I no sé qui va dir: "Ja en parlarem" Després de dos anys... no n'hem tornat parlar... ni ganes.

Jaume Clar.

CONSTRUCCIONS I EXCAVACIONS

PEDRO PLANELLS

*C/. Major, 202 - Tel. 66 04 65
LLUCMAJOR*

ESPORTS LLOMPART

Espardenyeria

GRAN VARIETAT
D'ESPARDANYES,
PRENDES ESPORTIVES
I ARTICLES DE PESCA

*C/. S'Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR*

CICLISME

Dia 9 d'Octubre se celebraren unes proves ciclistes dedicades exclusivament als "aficionats" locals de Llucmajor i S'Arenal: proves per a les fèmines, benjamins, alevins, infantils, cadettes, juvenils i aficionats.

El Club ciclista, agraeix la collaboració de tots els qualcadors de bicicletes per la seva participació, l'única finalitat de la qual era passar un horabaixa agradable.

MARXA A LES PIQUETES.

Dia 29 hi va haver Marxa Ciclista a sa font d'es Rêlag, amb la participació de molts de grans i petits amants de l'esport de dues rodes.

La concentració va ser a la Plaça Espanya, a les 9. Una vegada a l'explanada d'es Pèlag hi va haver degustació de Càrniques Semar i degudes "La Revoltosa". Tampoc no hi faltaren careres de cintes, prova de lentitud i prova d'obstacles. El retorn va ser bastant passat per aigua a causa d'una brusca que va caure.

T. Trobat.

TORNEIG DE REGULARITAT DE PESCA

En aigües d'Es Pas i Vallgornera, diumenge dia 25 de setembre, va tenir lloc la séptima i darrera prova, corresponent al torneig de regularitat. Aquest torneig és la prova local de més categoria de les organitzades pel club de la nostra ciutat.

La classificació final de les set proves és la següent: Campió: C. Miquel Vidal Rigo, Subcampió: Juan Clar Coll, Tercer: Francisco Pedregosa, Quart: Francisco Martínez, Quint: Francisco Riera Sastre, Sext: Otilio Riera Cavaller. Peça major: Miquel Vidal.

Els sis primers classificats han participat, en representació del club Es Cap Roig, en el VIII Campionat de Balears de Pesca de Roquer els dies 2 i 9 d'octubre, en aigües de S'Estrella i Capocorb.

JOAN CLAR COLL.

DROGUERIA - FERRETERIA MONSERRAT

LLISTES DE NOCES

C/. De Sa Font, 15 LLUCMAJOR

Boutique

Marlu

PRENDES INFANTILS I JUVENILS
NOVETATS

C/. D'ES VALL, 93 - LLUCMAJOR

SABEU QUE US OFEREIX "VIATGES XALOKI"?

- *Bitllets d'avió i vaixell
- *Reserves d'hotels
- *Lloguer de cotxes
- *Viatges de negocis i vacances

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 - 54 - 58

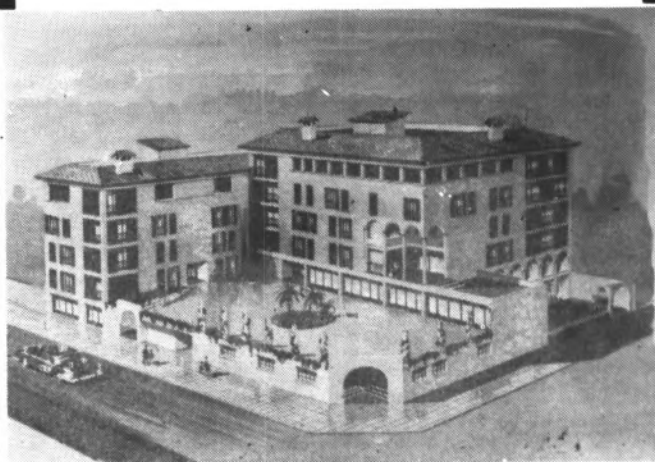
S'ARENAL

MATERIALS DE CONSTRUCCIO ANTONI VIDAL

- *AGENT "FIBROTUBO"
- *TOTA CLASSE DE MATERIAL
DE TEST MALLORQUI
- *URALITA, MATERIAL PLASTIC
- *MATERIALS DE CONSTRUCCIO

SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

VENDA DE PISOS, DUPLEX I APARCAMENTS

Ca'n TIÀ TALECA

Entrada: Carrer Campos
Superfície pisos: 111 a 124 mts. 2
Superfície duplex: 120 a 130 mts. 2
i terrasses
Dormitoris: 3 a 4
Banyes complets: 2
Trespols de Ceràmica
Fusta de Nord
Façana de marès amb doble tabic
Terrassa comú a primera planta,
350 mts. 2
sobre-terrat, 300 mts. 2
Ascensor
Aparcaments subterrànis

PROMOCIO I VENDA:
Ca'n Tià Taleca - Tel. 66 02 79

DEPILAR-SE AMB
LA DEPILACIÓ
ELECTRICA ES
DEPILAR-SE

UNA VEGADA PER SEMPRE

ES UN SERVEI MES DE LA
PERRUQUERIA I BELLESA DE LES

GERMANES

PUIGSERVER

Orient. 3 - LLUCMAJOR
TANDES A CONVENIR TEL. 660287

ENTRE NOLTROS

NAIXEMENTS:

- Patricia Garcia Peña, filla de Manuel i Encarnación. Dia 15-8-83
- Vanessa Medina Domínguez, filla de J. Bibiano i de Ma. Isabel. Dia 25-8-83
- Rafael Collados Piqueras, fill de Rafael i Ma. Teresa. Nasqué dia 1-9-83
- Jaime Puigserver Clar, fill de Bartolomé i Margarita. Dia 3-9-83
- Ma. de los Angeles Pons Juarez, filla de Baltasar i Angela. Dia 4-9-83
- Juana Ma. Grimalt Bonet, filla de José i Juana. Va néixer dia 11-9-83
- Juan Boscana Oliver, fill de Juan i Margarita. Nasqué el 13-9-83
- Adrià Solano Trujillo, fill d'Adrià i Bàrbara. Dia 15-9-83
- Miguel Jaume Munar, fill de Miguel i Antonia. Nasqué el 17-9-83

ENHORABONA!

MATRIMONIS:

- Guillem Cortès amb Josepa Ramis Roig. Matrimoni celebrat a S'Arenal, dia 25-7-83
- Bernat Ferragut Mut amb Ma. Teresa Pujol Catalàn. Matrimoni celebrat al convent de Sant Bonaventura, dia 3-9-83
- Francesc J. Magaña Mas, amb Francisca Tomàs Julià. Es casaren dia 17-9-83 al convent de Sant Bonaventura

FELICITAT!

DEFUNCIONS:

- Antoni Viñas Munar. Morí el 26-8-83
- Joana Aina Castell Simó. Morí el 13-9-83
- Dia 14-9-83, va morir Ramon Solano Millàn
- Dia 18-9-83, morí Francisca Aina Miguel Noguera

QUE AL CEL ELS VEGEM

Vívelo con Fura

(Si quieres, puedes)

En la Red Seat sabemos que te gusta el Seat Fura. Porque la verdad es que no hay otro coche como él. Con tanta fuerza. Míralo bien y verás que lo tiene todo (el mejor equipamiento de su clase). Todo lo que tú le pides a un coche para ir por la vida con empuje, con ganas, a tu aire.

Venga, ábrete. Acércate a cualquier Concesionario de la Red Seat y pregunta por el Seat Fura. Entra y verás como es un coche especial: "mente para ti". ¡Ah! y si crees que es mucho, que

no puedes, que está por encima de tus posibilidades... es que todavía no conoces las facilidades que te ofrece la Red Seat. Financiación a largo plazo, más por tu coche usado, todo lo que te haga falta. Ven a la Red Seat y cómprate un Seat Fura.

Es un valor en alza, que cada día va a más

SEAT FURA

Red Seat. La garantía más fuerte.

SEAT

Rubí Automóviles Lluçmajor, S.A.

Carretera s'Arenal s/n. Tel. 66 02 34
LLUCMAJOR
Exposició a C. Terral, 4
S'ARENAL

CAFETERIA CA'N JOAN

GRAN AMBIENT JUVENIL
AMB MUSICA

Carrer Gràcia, 59

LLUCMAJOR

PUIG SABATERIA

Sant Miquel, 9 Tel. 66 02 57

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Sports CA'N SALOM CORDELERIA

ESPARDENYERIA

ARTICLES DE PESCA

C/. Músic Joan Xamena, 12 - Tel. 66 14 84
LLUCMAJOR

P'es forat d'es moix**L'Ajuntament es diverteix**

No tot han de ser penes ni cada dia han de sofrir les martellades que es-verga en Tomás. Don Toni i acompanyants també cerquen qualche alegria. Com la que els va proporcionar Na Maria de Lluc Mir Soto, "Miss Llucmajor" i "Miss Balears" quan va acudir a l'Ajuntament en visita oficial.

La foto en dona testimoni: Don Toni va quedar bocabadat i més d'un feia cara de pillatre. La ràbia devia esser p'en Miquel Clar en veure que altres s'aprofiten d'allò que ell va ajudar a elegir dia 7 de maig —la víspera de les eleccions— quan encara era batle.

Ah! No fa falta que aneu pel carrer amb ulls com a salers i amb el cor inquiet. Tanmateix, no la hi encontrareu: la nostra

"miss" no viu a Llucmajor i p'entura ni hi havia estat mai fins el dia que l'elegi-

ren bellesa oficial de la ciutat. Si la voleu contemplar, mirau la foto, tapau les

noses dels costats i embadalieu-vos-hi un instant. Que la vida són dos dies.

EBRO**MF**

**TALLER MECÀNIC
ANTONIO ROSSELLO**

Navarra, 4 - 6 - Tel. 6609 28 - LLUCMAJOR

**SERVEI DE "PARCHES"
I NEUMATICS**

**CONSTRUCCIONS
MATEU
ZANOQUERA**

**Carrer Marina, 7 - Tel. 66 03 67
LLUCMAJOR**

**PROXIMAMENT
A PLAÇA
HI HAURA
COSES FRESQUES**

FORN **Ca'n**

Paco

EN AQUESTS ESTABLIMENTS
HI TROBARA ELS NOSTRES
PRODUCTES

Bar Mundial

Bar Ca'n Matias

Bar Ca'n Tofolet

Bar Restaurant Tropical

Music Bar Ca'n Tano

Cristaleria Lluçmajor

ENVIDRAT D'OBRES - MIRALLS - VIDRES DE COLOR
DECORATS - VIDRES EN GENERAL

LA CRISTALERIA LLUCMAJOR VOS DESITJA
UNES BONES FIRES

Ronda Migjorn, 105 - Tel. 66 14 93 - LLUCMAJOR

ESTABLECIMIENTOS

S.C.L.

- *LAS MEJORES MARCAS
- *LAS MEJORES OFERTAS
- *LOS MEJORES PRECIOS
- *EL MEJOR SURTIDO

- *ELECTRODOMESTICOS
- *RADIO - TELEVISION
- *SONIDO HI-FI - VIDEO
- *MAQUINAS ESCRIBIR Y CALCULADORAS
- *EQUIPAMIENTO INTEGRAL DE COCINAS
- *LISTAS DE BODA - LAMPARAS Y APLIQUES

**¡NO LO DUDE! COMPRE EN ESTABLECIMIENTOS
ACE - TIENDA: C/. O. TAXAQUET, 24
TEL. 66 01 04 - LLUCMAJOR, CASA PABLO SALVA**

TALLER SERVICIO TECNICO

*C/. Weyler, 1
Tel. 66 02 55*

*Almacen: Gran Vía Asima, 34 Polígono Son Castelló
(LA VICTORIA)*

PROXIMA APERTURA LOCAL PLAZA ESPAÑA, 41

**PER A MES PROXIMITAT ALS NOSTRES CLIENTS
OBRIREM UN NOU LOCAL, SUCURSAL DEL
"FORN CA'N PACO", AL CARRER
CARDENAL ROSSELL NUM. 48**

**PER A COMUNIONS I BATIAMENTS
ELABORAM TOTS ELS PRODUCTES
QUE VOSTE NECESSITI. DEMANI
INFORMACIO I PREUS AL NOSTRE
ESTABLIMENT**

**EL FORN CA'N PACO
VOS DESITJA
BONES FIRES**

**LLUCMAJOR
C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45**